

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølv-Bryllups og Kronings-Aaret 1840

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølv-Bryllups og Kronings-Aaret 1840", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1840_678-txt-root.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

I

Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølv-Bryllups og Kronings-Aaret 1840.

Af

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

Kjøbenhavn, 1840. Paa den *Wahlske* Boghandels Forlag. Trykt hos C. Græbe & Søn.

II

III

Dronningen af Danmark

Caroline Amalie

Den Livsalige

tilegnet.

^{IV}
1

v **E**i i Kreds af yngre Skjalde
Kæmper jeg om Sangens Priis,
Kviddrer kun, som det kan falde,
Smaat endnu paa gammel Viis,
Om hvad Deiligt mellem Daner
Øiet saae og Hjertet aner.

2

Kappes vil jeg dog med Mange,
Og med Alle, hvis jeg kan,
Om at elske Danevange,
Som de milde Heltes Land,
Hvor høibaarne Dannekvinder
Kæmper fælde med Kiærminder.

3

vIOg i hele Skjalde-Ringen,
Der om Bøgelund sig snoer,
Kappes med mig turde Ingen
Hidtil i forvovne Ord
Om det gamle Brysing-Smykke,

Freias Pryd og Danmarks Lykke.

- 4 Disse Ord med Aar og Ælde
Kampen seierrig bestaae,
Svinge let sig over Fjelde,
Pløie tidt Skybølgen blaa,
Drage dristig ind ved Haaret
I hvert Fodmaal *Gyldenaaret*.
- 5 Derfor, Dronning over Skoven,
Hver dens Blomst og hver dens Fugl!
Klinge skal ei mindst forvoven
Her min Sang om Lykkens Hjul,
Glædens Væld og Dronning-Kaaret,
Danmarks Deel i *Gyldenaaret*.
- 6 VII Med sin blide Dronning-Mine,
Stærk ved Kiærlighedens Magt,
Dana, skiøn som *Caroline*
I sin gyldne Kronings-Dragt,
Throne skal, som i Skiær-Sommer
Rosen mellem alle Blommer.
- 7 Ja, saavidt som Snekker seile,
Og man kiender Aare-Slag,
Alle Hoved-Skjalde beile
Skal til Danas Velbehag,
Som, o Dronning! Skjalde-Sangen
Nu til Dit i Svane-Vangen.
- 8 Derfor, Dronning! naar min Vise
Du vil krone med et Smil,
Da skal sig lyksalig prise
Min den gamle Skjalde-Stil,
Thi udødelig er Sangen
Med Dit Smil i Danevangen.
- 9 VIII Lyd da høit og frit i Skoven,
Rimsmed-Slag fra Arilds-Tid!
Kling bestandig meer forvoven,
Og, mens trindt er Kiv og Splid,
Spaae om Frode-Fred i Vangen,
Enighed i Fryde-Sangen!
- 10 Ja, som Smil fra Dronning-Stolen
I den faure Kronings-Tid,
Og som Straaler gaae fra Solen
I Skiær-Sommer lys og blid,
Saa fra Danas Dronning-Sæde
Skal udstraale Fred og Glæde.
- 11 Og den Skjald, som Lykken meldte,
Prises skal da uforskyldt,
Synges skal af milde Helte
Giætte-Kvadet velopfyldt,
Dronningen, Hvem det tilegnes,
For sit Smil blandt *Diser* regnes.

Kong Christian-Frederiks Hylding i Danske Samfund.

holdt sit første Møde i Kong Christian den Ottendes Tid *Tirsdagen* den 10de Decbr., og efterat *Ingemanns* Mindekvad om Kong Frederik den Sjette "Paa sin Liigseng ligger Kong Fredrik hvid" var afsunget, aabnede Formanden det ny Tidsrum med følgende Ord:

Mine Herrer!

Forrige *Tirsdag* kunde jeg umuelig samles med Dem, dertil var Budskabet om Kong Frederik den Sjettes Død mig alt for nyt og uventet, og rørde mig personlig alt for stærkt; thi vel stod jeg dagligdags saa langt fra *Majestæten*, som Nogen af den Konges Undersaatter, der var mageløs tilgængelig for Alle, men i Løbet af *trediv*e Aar stod jeg dog for hans Ansigt ved alle vigtige Tilfælde i mit Levnetsløb, og hardtad hver Gang et Aandepust fra Norden oplødede mig. Hans Gavmildhed var 2giennem mange Aar mit "visse Levebrød", Ham havde jeg for Øie under hele min Virksomhed og da især ved mine Bestræbelser for at opfriske Kundskaben om de forbigangne Tider, og oplive den ægte Danskhed i Tænkemaade, i Tankegang og Tungemaal, som jeg vidste havde ingen varmere og mere trofast Ven i hele Riget, om end de Midler, jeg til Oplivelsen af den Danske Almeenaand ønskede anvendte, sjelden syndes ham de tjenligste og tidt vel fantastiske. For mit Hjerte maatte da *Sørge*-Budskabet være et Tordenslag, og al Verdens Mueligheder, de være nok saa glimrende og nok saa rimelige, kunde for Øieblikket umuelig opveie den ene store Virkelighed, saa, skulde jeg den samme Aften brudt den dybe Taushed, hvori Mandens Sorg naturlig skjuler sig, da maatte jeg udøst mit Hjerte som ved en *Balders-Baare*, og havde min Klage ingen Gienlyd fundet, da vilde det været min bittreste Skaal, men havde Smerten overvældet Dem tilligemed mig, det vilde været unaturligt, skadeligt paa begge Sider, og Uret mod Ham, som nu fører Spiret i *Danmark*.

Ja, m. H. jeg vil gribe Leiligheden til at opfriske en hardtad glemt Sandhed, den Sandhed, at vi Ældre gjør Vold paa Ungdommens Følelser, naar vi stræbe at henrive dem med sørgelige Minder enten af vort eget eller af de forbigangne Slægters Liv; thi kun hvad vi selv har oplevet og deeltaget i, skaber levende Minder, og hver Dag har Nok i sin egen Plage, saa vi Ældre maae ingenlunde misbruge hvad Liv og Styrke der end er os levnet, til at rulle Fortids-Sorger som Klippe-Blokke mod 3Ungdommens aabne, ubefæstede Hjerte, der kan være knust før den veed det. Naar vi derfor stræbe at indtage Ungdommen for Minder, som enten udsprang af vort eget Levnetsløb eller ved underfulde Sympathier levede op i os, da maa det kun være for dem, hvoraf vi veed, *Haabet* opstiger, *Haabet*, som falder Ungdommen naturligt og er os Alle uundværligt, saalænge vi skal tage virksom Deel i Livs-Bedriften, saa det er vor Ungdoms-Fostbroder, vi aldrig kan overleve uden at overleve os selv. Ja, m. H. overalt, hvor der findes Glimt af Nordens Aand, der sidder *Hugin* og *Munin* (Haab og Minde) paa vore som paa *Odins* Skuldre, og hviske os i Øret hvad de saae i Flugten over *Midgaard*, og vel er det naturligt, at Ungdommen hælder til *Hugins* og vi Ældre til *Munins* Side, men vil vi fare vel, maae vi dog laane Øre til Begge. Derfor er Vexel-Virkningen mellem Ungdom og Alder nødvendig, og derfor kan den være skøn og frugtbar, naar vi lære at skatte og lempe os efter hinanden, saa vi er ligegode baade om *Haabets* Vinger og om Mindets gyldne Kiæder, forvildes ei i Luften og lænkes ei til Jorden; thi ligesom det er Ungdommens Fare at henrives af sit dristige *Haab*, saaledes er det Alderdommens at nedtrykkes af sine sørgelige Minder, og skiøndt det klinger stort som stolt, saa er det dog tomt og falder tungt, naar *Einar Thambeskælver* siger, han vil heller følge *Magnus* død end *Harald* levende. Det er tomt i Grunden, fordi han dog ikke vil gaae i Døden med Kong 4*Magnus*, men kun unddrage *Harald* sin Kraft og Virksomhed, og det falder tungt tilbage paa ham selv, som en levende Begravet. See, derfor havde det været unaturligt og skadeligt paa begge Sider, om jeg vilde stræbt at meddele Dem mine personlige Følelser ved Frederik den Sjettes Død, mens de overvældede mig; men det vilde ogsaa være Uret mod *Majestæten*, som nu beklæder Thronen, og saameget større Uret, som han er selv over den Alder, da *Haabet* naturlig blomstrer, saa kunde Hans Jævndrende ei bidrage til at Han hos Ungdommen møder et fyrigt, levende og tillidsfuldt *Haab*, maatte de dog aldrig, ikke selv for de dyrebareste Minders Skyld, mæle et Ord, som muelig kunde nedstemme, svække eller kiølne det.

Derfor følte jeg uvilkaarlig, hvad nu klarer sig for mig, at jeg maatte ikke samles med Dem, før det Personlige var traadt tilbage, saa det ei stod baade Dem og mig i Lyset, og før det første Indtryk var overvundet, saa jeg selv uden Suk kunde gientage hvad paa Dødsdagen var mig umueligt: Kong Frederik den Sjette er død. Kong Christian den Ottende *leve!*

Hvor latterligt nemlig end maaske mangan En kan finde det, saa var det dog mig umueligt, den første Gang efter en saadan Hoved-Begivenhed for hele Danmark, at tale om Andet i det "Danske Samfund."

Vel tør jeg ikke sige, vi endnu har hjemlet os mere Ret til dette deilige Navn, end et Barn, som ei endnu veed Forskiel paa Høire og Venstre, har til et 5stort og berømmeligt Navn, hvormed det opkaldtes af ømme Forældre, som haabede hvad de ønskede, at Navnet med Tiden vilde passe, ja, jeg tør ikke engang nægte, at blev det sammenlagt Alt hvad vi her talde sammen, jo det meste kunde have samme Feil, som alle de Adresser, jeg endnu ved denne Leilighed har seet, den Feil, Andre vilde maaske sige, det Fortrin, at det kunde ligesaa godt været sagt i hvert andet Sprog, som paa vort Modersmaal. Men desuagtet kan jeg dog aldrig finde Navnet saa ubetydeligt, eller tilstaae, vort Samfund var nogensinde saa blottet for Danskhed, at selv Thronen kunde flyttes uden at vi ændsede det, selv en Landsfader som Frederik den Sjette kunde døe, uden at det rørde os, alle Danmarks Klokker kunde ringe uden at det gienlød i vor Midte! Nei, det være saa langt fra, at jeg paastaer, Formanden i dette Samfund maatte ikke blot dvæle ved den store Omskiftelse,

men kunde ei engang Andet end røbe, om han stod ved Sjette Frederiks Grav med eller uden Haab om Kongelig Yndest for vore Bestræbelser til *Folke-Livets* Tarv og til *Modersmaalets* Triumph over alle Medbeilerinder til Dronning-Stolen i Fædrenelandet; thi Taushed herom vilde røbe mere end høirøstet Tale. Jeg veed derfor slet ikke, hvorledes jeg alt i Aften skulde havt Mod til at træde frem i denne Kreds, hvis jeg ikke havde den bedste Formodning og det lyseste Haab om Christian den Ottendes Storværk for Alt hvad der aandelig og hjertelig angaaer og udgjør Fædrenelandet, med et Kongeligt Velbehag som Frederik den Sjettes, hvorpaa Beviserne er gaaet for mange til her at opregnes, saa jeg vil kun nævne det *Klareste*, som jeg selv maa finde i den uforanderlige Gunst og Naade, Han, blot for mine velmeente fædrelandske Bestræbelser, skiænkede mig giennem en Menneske-Alder, ikke blot trods al den Miskiendelse, min Idræt sædvanlig mødte, men selv trods Meget i min Færd, der mishagede Majestæten. Men hvorfra skulde jeg allerede nu, i en tidlig Nyaars-Morgen, der altid falder dunkel i Norden, hente saa lyse Udsigter, hvis der ikke blandt mine Minder fandtes dem, der med fremsynede Nyaarsbørn fødte glade Forventninger! Det er kun om Vaaren, ei om Vinteren, Træer skyde, Blomster spire, Fugle frydes af dem selv, og det er kun Ungdoms-Haabet, der bygger med "Ørnen paa høien Hald", de ældre Dages Haab har som Lærken sin Rede lavt i Agerrenen, saa skulde jeg lytte til *Hugin*, maatte *Munin* selv byde mig laane ham Øre! Det maa da i alle Maader kaldes min Lykke, ikke blot at Christian den Ottende har en Historie, før Han besteg Danmarks Throne, men at ogsaa jeg har *levende* Minder om Hans Bevaagenhed for Folkeliv og Modersmaal, og deriblandt et allerede gammelt og dybt rodfæstet, fra den samme Tid, da det maatte undre mig selv, at Kong Frederik den Sjette paa mig saa klart beviste, at Alt hvad der udsprang af Nordens Aand og tiltalde Danmarks Hjerter, var Ham velkomment, selv med et mindre behageligt Følge.

Ja m. H. for over tyve Aar siden, da jeg arbejdede paa Oversættelsen af *Danmarks* og *Norges* Krøniker i Folkestil og til Menigmands Bedste, 7men var nær ved at fortvivle over den tilsyneladende Ligegyldighed for hvad der i mine Øine var af den allerstørste Vigtighed til Folkelivets Gienfødelse, da veed jeg slet ikke, hvordan jeg skulde beholdt Mod og Munterhed til et Arbejde, jeg i Grunden havde langt mere Lyst til at tale om end til selv at gjøre, hvis der ikke uventet var kommet Trøst og Opmuntring fra Prinds Christian-Frederik af *Danmark*, saa det er bogstavelig Sandhed, hvad der staaer i Tilegnelsen af *Heimskringla* til Foretagendets "høie Talsmand og store Befordrer":

Dig det var, som, da jeg svæved
End i Tvivl paa vilden Strand,
Ordet tog og Stemmen hæved,
Trøstede ringe Færgemand;
Ja, ved Bud fra Odins-Borgen
Bod jeg fik for Vinter-Sorgen!

Skiøndt jeg dengang aldrig havde staaet for Christian den Ottendes Ansigt, var det dog ei mindre Ham end Frederik den Sjette at tilskrive, at *Saxos* og *Snorros* Mindebøger giennem mine Hænder kom i Folkets, og skiøndt de er langt fra at have virket hvad jeg drømte, fordi det kun lod sig drømme, ei virkelig opleve, saa er det dog allerede klart, at Danmark vilde ikke undvære de gamle Folkebøger med opfriskede Farver, og jeg tør sige, en oplyst Efterslægt vil finde, de i alle Maader tjende til at forberede og lette hvad de, som døde Ting, naturligviis ei selv kunde udrette. Ja, selv om jeg heri tog Feil, saa det var spildte Aar og spildt Umage, 8jeg anvendte paa Nordens mageløse Folke-Krøniker, saa kunde det dog aldrig feile, at *Fædreneland* og *Modersmaal* og Menigmands *Danske* Oplysning laae Alt i Ungdoms-Alderen den Prinds paa Hjerter, der ei kunde have nogen anden tænkelig Grund til at ynde og fremme mit Foretagende, saa hvem der har *Danskhed* kjær, fristes ei til at begrave Haabet om dens Opblomstring med Frederik den Sjette, men drives til at vente det kronet med Christian den Ottende!

Hvad jeg derfor aldrig holdt op at haabe under vor gamle Landsfader: *Modersmaalets* Indsættelse i sine naturlige Rettigheder, saa det ei længer skal være *Betingelsen* for nogen *Dansk* Virksomhed at tale eller skrive et fremmed Sprog, enten dødt eller levende, og et *lyslevende* Forsøg paa at vække den slumrende Fædrelands-Kiærlighed og udvikle Folkets Ungdom i en ægte dansk, naturlig Retning; det vil jeg ikke blot fremdeles haabe under vor ny Landsfader, men haabe det med dobbelt Styrke for hvert Aar, Han er yngre end den Hensovede. Høitidelig har ogsaa Majestæten forkyndt sin Regiering som en levende Fortsættelse af sin Høilovlige Forgjængers, og det vil ei undgaae Hans klart overskuende Blik, at Alt hvad der blot ved Pennen kunde skee til Almeen-Aandens Oplivelse og Modersmaalets Blomstring, det skedte i Frederik den Sjettes Dage og fandtes utilstrækkeligt, saa der er ingen levende Fortsættelse muelig uden med Pen og Tunge, Haand og Mund i Pagt, uadskillelig forbundne, som vore dyrebare Konge-Navne: Christian og Frederik, i Majestæstens!

Kun da, naar Munden paa Modersmaalet, i Christian den Ottendes Dage, indløser de store Vexler, Pennen i Frederik den Sjettes Dage udstædte, kun da vil *Kongelige* Pennestrøg paa rette Sted: over den *Latinske Stil* og andet Mere, gjøre Underværker, men da faaer *Stærkodder* ogsaa Indfødsret paany, og danske Penne skal ei fattes hjemligt Storværk at beskrive, og som et lykkeligt Varsel om den ny Tid, med Haand og Mund i Pagt, modtage De, m. H. de Ord, jeg ved vort første Møde i Kong Christian den Ottendes Dage fandt mig drevet til at tale, i Pagt med det *Huginsmaal*, der faldt mig i Pennen, og som jeg nu skal tage mig den Frihed at oplæse:

- 1 Kongen af Danmark fra Hedenold
Er *Odin* paa *Lydskjælvs* Throne,
Fader til *Balder*, til *Thor* og *Skjold*,
Til Stammen med *Mailøvs-Krone*;
Fosterfader til hver en Fugl,
Som under *Løv-Kronen* leger *Skjul*,
Sjunger med *Lyst* i *Lunden*.
- 2 Sagnet om ham gik fra Mund til Mund,
Paa *Bølge*, i *Bjerg* og *Dale*;
Toldfrit det gaaer gennem *Øresund*,
Umeldt gennem *Kongesale*,
Træder dristig i *Gude-Spor*,
Saalænge imellem *Tyr* og *Thor*
Odin staaer midt i *Ugen*!
- 3 10 *Odin* pantsatte i Morgengry
Et *Øie* ved *Mimers* Kilde,
Vide i Verden gaaer deraf *Ry*,
Han stædte det ikke ilde;
Saga skienker for ham i *Kveld*
Et *Bæger* af *Mindets* klare *Væld*,
Tidernes Tegn han tyder!
- 4 Kongen af Danmark fra første Haand,
Som bæres paa *Folke-Skulder*,
Det er den *Nordiske* *Kæmpeaand*,
For *Slaget* er *Odins* *Bulder*;
Fredegod dog af *Hjertens* Grund,
Han bruger kun selv paa *Jetter* Mund,
Taler og *Thor* tilrette!
- 5 Konger af Danmark paa anden Haand,
De blive vel ei saa gamle,
Alle, som herske i *Nordens* Aand,
Sig lade i *Skjold* dog samle,
Skjoldung-Ætten med *Isse* graa,
Omringet af *Løver* *himmelblaa*,
Passer den *Danske* *Krone*!
- 6 Christian og Frederik skifteviis
Skjoldunger vi kaldte længe,
Halvt var de *Navne* om *Daad* og *Priis*,
Til *Heelhed* nu hardt vi trænge;
Derfor yppes en anden *Skik*,
Vor *Konge* er *Christian-Frederik*,
Smelte vil *Dansken* sammen!
- 7 11 Christian-Fredrik paa *Odens-Øe*,
Med *Øie* for *Mimers* Kilde,
Købde sig *Retten* til *Mindesø*,
At drikke saa dybt Han vilde;
Vist sig drikker den *Herre* bold
I *Fostbroderlag* med gamle *Skjold*,
Blod saa med *Odin* blander!
- 8 Kiendes da skal det i *Danevang*,
At *Sagas* det gyldne *Bæger*,
Tømt under *Skjaldes* *Harpeklang*,
Oplyser og *vederkvæger*;
Braga-Bæger er *Skaalens* Navn,
Den tømmedes paa gamle *Danmarks* *Gavn*,
Fredegods *Æt* til *Ære*!
- 9 *Dannemarks* *Dronning* fra *Arildstid*
Er *Frigga* i *Fensals-Borgen*,
Ikke hun kunde med alt sit *Vid*

- Unddrage sig Børne-Sorgen,
Balders-Baalet begræder hun,
Men siger dog blidt med Smil om Mund:
Sorgen er snart forvundet.
- 10 *Hermod* den Bolde, hvis Navn ei dør,
For hende selv *Helhjem* giæsted,
Bragde tilbage et yndigt Slør,
Til Dronninge-Sæt det fæsted;
Derigiennem sees Taaren ei,
Men Sorgen er skjult, som Tornevei
Strøet med Rosensblommer!
- 11 12Dannemarks Dronning fra første Færd,
Som lever i Folkets Hjerte,
Hun er vel immer os lige nær,
Men eens er ei Fryd og Smerte;
Kun i Vaarens den grønne Sal
Os fryder med Sang vor Nattergal,
Dronningens Sangerinde!
- 12 Dannemarks Dronning i Sagastil,
Hun skifter tit meer end Navnet,
Aldrig man dog har et *Dagmars*-Smil
Ret længe i Danmark savnet;
Lilje-Korset paa Rosen-Grund,
Med Dronninge-Smil om Disamund,
Dobbelt nu sees i Lunden!
- 13 Længe dermed har Kong Fredriks Viv
Os mindet om *Friggas* Mine;
Længe, vi haabe, skal *Friggas* Liv
Forklares i Caroline,
Nattergale i Lunden slaae
Om hvad mellem Løver himmelblaa
Giælde de gyldne Hjerter!
- 14 *Hermod* den Store, som aldrig dør,
For Hende og *Helhjem* giæsted,
Bragde tilbage et Regnbusslør,
Og svævende det befæsted;
Derigiennem sees Taaren ei,
Men Sorgen er skjult, som Tornevei,
Strøet med Rosensblommer!
- 15 13Hil Eder da med de sjeldne Kaar,
Kong Christian og Caroline!
Krones I skal i et Gyldenaar,
Da Disse gjør Pagt med Hine:
Disse Dage med Hedenold,
Kong Christians Æt med gamle *Skjold*,
Løver med gyldne Hjerter!
- 16 *Skolen* for *Livet* oplukkes nu,
Med Munden paa Modersmaalet,
Levende kommes da Alt ihu,
Som haver paa Jorden straalet;
Konge-Pennen med Folke-Mund
Da slutter en Pagt af Hjertens Grund,
Dannemarks Stjerne tindrer!
- 17 Blomstre da skal som en Abildgaard
Kong *Odins* det gamle Vænge,
Blomsterne læge fuldmangt et Saar,
Og Frugterne vare længe!
Yduns-Æbler i Haven groe,
Der trædes i Dands paa *Gyngebro*,

Gyldne er Gude-Baner!

- 18 *Alferne* dandse med Piger smaa
I deiligste Vang og Vænge,
Kongen og Dronningen see derpaa,
For Magen der saaes ei længe;
Jetter gjøre vel og et Hop,
Men *Thor* med sin Hammer vinker op
Spurve i Trane-Dandsen!
- 19 14Billedlig saa i det gamle Nord
Sig speiler med Lyst det Unge,
Billedligt er og alt Stort paa Jord,
Som Ordet paa Skjaldens Tunge!
Billed-Sproget er dobbelt sandt,
Og tænker end *Thrym*, det er kun Tant,
Thor siger: løft kun Sløret!
- 20 Asamaal, det er den gyldne Bro,
Som spiller i Regnbu-Farver,
Kun hvem der deler den gamle Tro,
Er Ætten, som Glandsen arver;
Skjalde-Troen paa Gudhjem grøn
Gav Søstrene ni den bolde Søn:
Heimdal paa *Himmelbjerget*!
- 21 Han er en Kæmpe af Vane-Æt,
Opfostret ved Mimers Kilde,
Broen han vogter og bli'r ei træt,
Ham kysse hans Mødre milde;
Gjaller-Hornet er i hans Haand,
Han leger derpaa med Liv og Aand,
Dandser, I Rosens-Blommer!

15

Jule-Aften

(i Dronningens Asyl.)

Af de Spædes Mund skal Du berede Priis, sagde Herren selv, da de ypperste Præster og Skriftkloge stødte dem over, at de smaa Børn sang for ham i Templet, og med de samme Ord vil vi ikke blot forsvare Børnesangen her til *Jesu Ære*, Juleaftens-Sangen om Hans glædelige Fest, men med de samme Ord vil vi ogsaa lykønske *Dronningen* i Børne-Kredsen, hvor det var Hendes Glæde og skal visselig være til Lykke og Velsignelse at berede Herren Priis af de Spædes Mund.

Ja, allerede forrige Jul, da jeg hørde vor Herres *Jesu* Priis af den glade Børne-Vrimmel, og hørde den gamle, mig fra Barndommen velbekjendte uforglemmelige Tone "Et Barn er født i Bethlehem," da gienlød det velsignet i mit Hjerte "velkommen igien Guds Engle smaa" og jeg følte det med Fryd, at den er dog i Grunden overstaaet, bortdrevet som Røgen, den ulyksalige Tid, som havde ingen Jul, ingen Himmel, ingen Engle, ingen barnlige Glæder født i Paradiset; thi der er født en ny Tid med "Barnet i Bethlehem", som vel er spæd endnu, men smiler sødt, skal voxte i Yndest hos Gud og Mennesker, ære den Himmelske Fader og arve Riget. Ja, det høre vi paa Lovsangen fra de Spædes Mund, og det see vi paa Opfyldelsen af den gamle Spaadom over Herrens Folk "Konger skal være deres Fosterfædre og Dronninger deres Ammer." Derfor maae vi vel lykønske Fyrstinden, som kun tænker paa 16at berede Herren mere Priis og gladere Lovsang af de Spædes Mund, den Herre *Christus* i Davids Stad, ved hvem alle Konger herske, og af Hvem Danmarks Konge, gid længe, gid priselig og uforglemmelig, bærer *Navn*; thi just fordi Dronningen ei tænker paa at berede sig selv Priis, derfor har *Herren* beredt og vil stedse meer berede Hende Priis baade af de Spædes og de Voxnes og de Gamles Mund. Ja, i Aften begynder det at udbryde, hvad Glæden i Børnenes Aasyn alt længe viiste, var herlig forberedt, thi i Aften lykønske de Spæde Prindsessen, der gav dem en glædelig Fest,

lykønske de Hende som *Danmarks Dronning*, og ligesom vi Ældre med Glæde indslutte vor Hylding i Børnenes, saaledes skal vist Mange af disse Smaa, naar de blive store og gamle, og berede den Herre *Jesus* ny Priis af Spædes Munde, ogsaa berede vor Konge og Dronning, Christian Frederik og Caroline Amalia, Priis af de Børn, som fødes, det Folk, som skabes til at love Herren, og til at takke Ham for alle Hans underlige Gierninger blandt Menneskens Børn, og med denne lyse Udsigt tilønsker jeg, i *Jesu* Navn, Kongen og Dronningen, Høie og Lave, Store og Smaa i Danmarks Rige, en glædelig Juul og et lykosaligt Nyaar!

Nyaars-Aften

(i Danske Samfund.)

Mine Herrer!

Vel er jeg treven til at komme ud af Kulen, selv naar Solen skinner saa deilig som i Gaar, men jeg hører dog ingenlunde til de dagskye Dvæрге, saa, naar jeg først slipper ud, bader jeg mig med stor Fornøielse i Solen, saavel som andre Mennesker, og det var lykkeligviis ogsaa Tilfældet igaar. Som sædvanlig standsede jeg da paa Volden over Vesterport, hvor Udsigten er særdeles efter min Smag, blandt Andet vistnok, fordi man der seer baade Himmel og Jord og Hav paa een Gang, altsaa hele det naturlige Universitet, der er ligesaa oplivende, som det Unaturlige er aandsfortærende. Da vi nu var saa nær ved *Nyaar*, faldt det mig naturligviis ind, at det vel var sidste Gang, jeg nød denne Udsigt i det gamle Aar, og skiøndt jeg tit med Flid har beviist mig selv, at vores *Nyaarsdag* er en urimelig Ting, da den hverken falder sammen med Vinter-Soelhverv eller Foraars-Jævndøgn, som der var Mening i, men falder plump med Dørren ind i Huset, saa var der dog ogsaa for mig noget Særdeles ved den Forvandling fra 1839 til 1840, som om den *Nyaarsdag* var en Axel, hvorom Tidens Hjul dreiede sig. Herved faldt jeg da i Tanker over det Tidens Hjul, der unægtelig fordunkler alle de syv og alle de utallige Verdens Underværker, thi hvor latterlig end Vægten er, man lægger paa 18*Præteritum*, *Præsens* og *Futurum* i den sorte Skole, hvor Intet skeer, som er værdt at tale om enten i den forbigangne, den nærværende eller den tilkommende Tid, saa er dog andensteds, hvor der virkelig skeer noget Mærkværdigt, denne Forskiel mellem *Fortid*, *Nutid* og *Fremtid* ganske rigtig en Hovedsag, vi altid skulde have i frisk og levende Minde, og som derfor nødvendig slaaer os *Nyaars-Aften*, da det gamle Aar ligger bag os med alle sine Tildragelser, og det Ny staaer for os med alle sine Mueligheder, saa det nærværende Øieblik, midt imellem, er nær ved at forsvinde uændset. Det Sidste er imidlertid en stor Feil, da det nærværende Øieblik ved at blive uændset ogsaa bliver ubenyttet, og er dog alle Dage det Eneste, vi kan udrette Noget med, og naar jeg derfor iaften ønsker Dem og mig selv et lykosaligt Nyaar, da ønsker jeg os dermed først og fremmest Sind og Lykke til at gribe Øieblikket og benytte det saa godt som mueligt, thi ved at tage os i Fortiden eller drømme om Fremtiden, spille vi kun vor Tid og fortære vor Kraft til ingen Nytte, da det Forbigangne dog aldrig lader sig opmane og det Tilkommende bliver kun noget værdt ved at fødes af en daadfuld Nutid. Men skal vi rettelig benytte Øieblikket, saa vor Nutid kan blive hvad jeg kalder daadfuld, da maae vi vistnok ikke glemme, at Øieblikket faaer hele sin Betydning af den Fortid, det skylder sit Udspring, og af den Fremtid, det giver Byrd, saa kun naar Fremtiden bliver Fortiden værdig, er Øieblikket vel anvendt. Tilønskningen af et lykosaligt Nyaar indslutter derfor ogsaa det Ønske i sig, at v3 19stedse maae see vor herlige Fortid i et klarere Lys, og arbeide rask paa en ligedan Fremtid, uden at ændse hvad Opoffrelse det for Øieblikket koster, eller forvirres af de skiæve Domme, vi nødvendig møde hos alle dem, der, som Dyrene, leve kun for Øieblikket, og føle sig hverken sammenkiædede med store Forfædre eller bekymrede for en straalende Efterslægt.

Og skulde det vel nu være et tomt Hjernesvind, eller mon det ikke være et af de Lynglimt, der aabner store og lyse Udsigter, naar Aanden kommer over os, hvad der slog mig under Betragtningen af *Himlen*, *Jorden* og *Havet*, sammensmeltende i Daglyset, at deri speile sig Tiderne og vort Forhold til dem!

Fortiden, synes mig er som *Himlen*, der hvælver sig over os og drager os underlig til sig, som vort oprindelige Fædreland, baade Livets og Lysets hemmelige Udspring, men er saa stor og ophøiet, at vor Virksomhed kan ikke naae den, vor Daarskab ei skade og vor Viisdom ei nytte den, saa vort Forhold til den forandres kun ved *Lys* og *Mørke*, og dette Forhold er os vigtigt ei for Himlens, men kun for vor egen Skyld. Ja, saaledes betragter jeg *Fortiden*, der jo for Mange er ligesaa øde og tom, som den synlige Himmel for de Blinde og for os Alle i en bælgmørk Nat, men er ikke desmindre for alle sine Kyndinger med aabne Øine et himmelblaat Kiærminde-Dyb ei blot med utallige Lys som tindrende Stjerner, men, ved Underværket i *Tidens Fylde*, selv med Soel og Maane til Liv og 20Frugtbarhed i Aandens Verden, saa hvad der, som Glemsel, Vankundighed og Selvklogskab, afbryder vor historiske Forbindelse med *Fortiden*, foraarsager aandelig det

samme Tab, som Blindhed og Mørke legemlig, ved at skjule Himlen og dermed hele Verden i sin Storhed og Glands for vort Øie.

Nutiden, eller det nærværende Øieblik, forekommer mig som *Jorden*, den eneste Gienstand for egenlig Besiddelse, den faste Grundvold for alle Bygninger, og Skue-Pladsen for alle de store Begivenheder, som virke afgjørende og efterlade sig kiendelige Spor, fordi den er det Nærværende og Haandgribelige, Moder-Skiødet og Grav-Høien for Alt hvad der voxer og visner, fødes og døer, i bestandig Vexel-Virkning med Menneskens Børn. Til Nutiden som til Jorden, staae vi derfor, alle vore Dage, enten vi vil eller ikke, i det tætteste, mangfoldigste og mest indviklede Forhold, og her er det *Liv* og *Død*, det fremfor Alt gjælder om; thi derpaa beroer det aandelig med Nutiden, som legemlig med Jorden, om den skal tjene os, eller vi tjene den, saa hvem der tænker, de ved at drive med Strømmen kan faae Held til at vende den, tage ligesaa mærkelig feil, som hvem der vilde opsætte sin Virkning paa Jorden til efter sin Død.

Fremtiden, som de underlige Tvillinger Lykkens og Ulykkens dunkle Moder-Skiød, ligner endelig i mine Øine *Havet*, det immer bevægelige og foranderlige, snart blikstille eller let bølgende, snart oprørte og brusende Hav, der ligesaa naturlig vækker dybe Længsler og stolte Forhaabninger, som det z1skrækker de Feige og opsluger de Dristige, men er altid hvad der udvider vor Synskreds i det Uendelige. Det gaaer derfor Mange med Fremtiden ligesom de rette Land-Krabber med Havet, at de, fordybede i det nærværende Øieblik, kun høre dunkle Rygter om Fremtiden og ændse den ikke, medens det dog ene er *Frygt* og *Haab*, der sætter os i en virkelig Forbindelse med Fremtiden, som med Havet, og da nu Frygt og Haab er de store Drive-Hjul i al *menneskelig* Virksomhed, bortfalder den nødvendig i samme Grad, som Fremtiden taber sin Betydning og sine Tillokkelser for os.

Men er det dog ikke maaskee en ørkesløs Betragtning, jeg her indbyder Dem til at dele, eller kan jeg sige Dem hvortil den nytter?

Dette i vore Dage sædvanlige Spørgsmaal ved alle store Blik paa Livet, vil jeg kun nævne, for at De kan vide, det undgik ikke min Opmærksomhed, men vil ingenlunde prøve paa at besvare, thi seer De under Talen Lynglimt fra den dunkle Fortid, og hører De et Kald til kraftig Virksomhed i ædle Øiemed, da er Betragtningen langt fra at være ørkesløs, enten saa jeg kan sige Dem, hvortil den kunde nytte eller ikke, men seer og hører De intet Saadant, da hjalp det dem ikke heller det mindste, om jeg end soleklart beviste, det burde saa være. Kun det veed jeg, at hos mig var Betragtningen ikke ørkesløs, thi den drev mig til at benytte Aarets sidste Øieblikke bedre end jeg pleier, og den vakde lyse Forhaabninger hos mig om det Tilstundende og dermed alle de Kræfter, der hos mig kan sættes i Bevægelse til Fremtidens z2Tarv, og jeg er endnu paa mine gamle Dage i visse Maader et Barn, saa de Forhaabninger der glimte mig imøde *Nyaars-Aften* fryde mig dobbelt, fordi den Aften har i Folkets Tankegang Hævd paa at give sikkre Varsler. Og hvorfor skulde jeg nu ikke tænke, at De, mine Herrer! næsten Alle meget yngre end jeg, altsaa Barndommen naturlig nærmere, ønske med mig de lykkeligste Varsler denne Nyaars-Aften, da Frederik den Sjettes Aar udløbe og Christian den Ottendes oprinde! Vel sandt, at for Ungdommen, hvis Fremtid synes en Evighed, og hvis Haab derfor har kiække Vinger, er Udsigterne af Naturen smilende; men naar vi hæve os over det blot Personlige, Indskrænkede og Egennyttige, til *Folket* og *Fædrelandet*, til *Aand* og *Storværk*, da føle dog de Unge saavel som de Gamle, at Fremtiden er saare uvis, og selv det mindste lykkelige Varsel ei at foragte, og jo bedre vi kiende til Tiden bag os, desmere maae vi i Aften ønske et godt Varsel om Tiden for os; thi Frederik den Sjettes Dage var til alle Sider, saa de kan tænkes fortsatte paa de forskielligste, skarpest modsatte Maader. Ja m. H. Slutningen af forrige Aarhundrede og Begyndelsen af Dette var aabenbar en stor Overgangs-Tid, hvori modsatte Retninger idelig mødtes, kæmpede og krydsede hinanden, uden at det endnu synes afgjort, hvad der skal seire, eller om den store Overgang skal være til det Bedre eller til det Værre, saa at naar jeg dristig paastaaer, det vil allevegne være til det Bedre og hos os til det Bedste, da er det langt meer af gode Forvarsler end af haandgribelige z3Beviser min Dristighed Udspringer, og mellem disse gode Varsler synes mig vigtigst hvad der er mig vissest: Lyset, der omskinner, og Gløden, der opluer mig, naar jeg, som i disse Dage, det skarpeste jeg kan, stirrer frem og tilbage for at skiønne hvad Fortiden spaaer og hvad Fremtiden lover. Ja m. H. dette Aandens Vidnesbyrd om et forestaaende Tidsrum, hvori *Lyset* skal forklare den Fortid, hvorover nys Mørket rugede, og hvori *Nutiden*, kun alt for længe *Krigens* og *Dødens* Bytte, opoffres til alle *Livets* og *Fredens* gavnlige Sysler og skiønne Konster, saa stigende Haab om Fremtiden afløser den voxende Frygt, hvormed den længe saaes imøde; dette Aandens Vidnesbyrd er mig denne Nyaars-Aften endnu et sikkrere Varsel end giennem hele den forbigangne Menneske-Alder, fordi det ved Dødens Porte har staaet sin Prøve, forstummede ikke med den Konges Læber, til hvis Liv jeg fra min Ungdom knyttede Haabet for denne Plet af Jord, men blev end mere hørøstet i vor ny Konges Dage, som et Udraab af den længe forventede, forberedte og forkyndte, men dog først nu indtraadte *Nyaars-Tid*.

Ja m. H. vel har jeg glædet mig som et Barn til det Kongelige *Guld-Bryllup*, jeg ad Aare ventede at opleve, og at see forherliget ved en stor Kiendsgierning, som afgjørende beviiste, at Bladet i det mindste hos os virkelig har vendt sig til *Aandens*, til *Folke-Livets* og *Moders-Maalets* Fordeel, Seiers-Fest og Gylden-Aar; men dog har alt længe "*Sølv-Bryllup*" ringet for mit Øre som det rette Navn paa hvad Glæde z4ligt der staaer for Dørren, og Christian den Ottendes Nyaar bliver jo netop et *Kongeligt Sølvbryllups* saavel som et *Kronings-Aar*, saa det er i sin Orden, at jeg netop nu varsler for et tredobbelt Bryllup i Aandens Rige, som skal forherlige Christian den Ottendes Dage. Mit Varsel vilde imidlertid synes mig selv svagt, hvis der ikke i mit

naturlige Billed-Sprog, som er Nordens Myther, fremsprang et Udtryk for de store Ægteskaber, jeg ønsker og haaber, mellem *Lyset* og *Fortiden*, *Livet* og *Nutiden*, *Lykken* og *Fremtiden*, og derfor kronedes først min glade Stemning denne Nyaars-Aften ved Aandens Mindelse om, at de Bryllupper, jeg tænkte paa, var fra Arilds-Tid omspaaede i *Norden*, ved de tre Jette-Møers Ægteskab med Aserne: *Frigges* med *Odin*, *Sifs* med *Thor* og *Gerdas* med *Frey*; men da jeg ingenlunde tør stole paa, at denne Lignelse vil være Dem enten saa giennemsigtig eller saa gennemgribende, som den er mig, vil jeg lade det være Nok at have nævnet dem til min egen Fornøjelse, og slutte med Ønsket, De vist alle deler, at vi maae leve den Dag, da det er soleklart, at alt Dette var kun *Hjernesvind* i den Betydning, som al Poesi kan kaldes saa, hvor "*Hjerne* og *Brage*" var Navnet baade paa Himlens og Jordens Skjalde, der dristig sang hvad *Odin* saae fra *Lydskjælv*!

Nyaars-Dag

(i Kirken.)

Det Gamle gik forbi, see, Alt er blevet nyt!

Saaledes har man fra Verdens Side alt længe raabt til os gammeldags Folk, baade Christne og Danske, og ret med Eftertryk til dem af os, der vil være begge Dele, men man har kun faaet et Svar, man kaldte uartigt, fordi det ikke blot indeholdt den Paastand, at *Christendom* og *Danskhed* maatte, for at være ægte, nødvendig altid blive ved i Grunden at være hvad de var fra Arildstid, men beviste ogsaa unægtelig, at hvad man kaldte forældet og forbigangen, dødt og magtesløst, var endnu lyslevende og nok saa kraftigt, som det Splinterny, man udbasunede.

Vil jeg da nu maaskee give Verden Ret og paa denne *Nyaars-Dag* høitidelig erklære, at ogsaa for mine Øine er det nu blevet klart, at den gamle Christendom maa ansees for død og begravet med vore Fædre, og den gamle Danskhed for blegnet og isnet med vor gamle Konge, saa den med Ham maa siges Farvel og nøies med at glimre som en Skygge i de Dødes Rige?

Nei, mine Venner! Det være langt fra! hvor længe, hvor hørøstet og eftertrykkelig man end i Herrens Huus vil tilraabe mig at det Gamle er forbigangen og Alt blevet nyt, skal man dog, saalænge der er Liv og Blod i mig og Lyd paa disse Læber, faae det samme Svar, som hidindtil: *Jesus Christus* er idag som igaar og evindelig den Samme, og der er ingen Ende paa Hans Kongedømme, hans Navn skal vandre med Solen og Hans Throne er fastere end Himlens Stjerner, og al Jorden skal fyldes med Hans Ære; thi Han lever og lader os leve med sig, saa vi smile kun ad Rygterne om Hans Død og tør i Hans Navn byde Døden Trods, som skrevet staaer: Død! hvor er din Brodd? Helvede! hvor er din Seier?

Noget anderledes maa jeg vist nok svare om Danskheden, som noget Timeligt og i sig selv Svagt, thi ligesaa lidt som jeg kan sige om vor hensovne Konge: han opstod paa den tredie Dag fra de Døde, ligesaa lidt tør jeg tillægge det Danske Folk en Livskraft, der kan trodse Døden; men dog skal det ogsaa være mit Svar, at Dansk er idag som igaar og evindelig det Samme, saa naar den ældgamle *Danskhed* uddøde, da kunde hvad der afløste den vel tiltage sig dens Navn, men aldrig bære det med Rette, da det i Tidens Løb var Ingen af de tomme Titler, som passe Alle lige godt, men var Udtrykket for et eget *Folkeliv*, kiendeligt fra alle Andre, og, jeg tør lægge til, yndigere og elskeligere end nogen anden Green af Menneske-Livet i sin blot naturlige Skikkelse. Ja, jeg kan og maa endog føie til, at hidindtil haver Herren hjulpet, saa den ældgamle Danskhed uddøde hverken for længe siden, eller nys med vor gamle, livsalige Konge, men lever endnu, om end for det meste svagt og sygelig, i mangfoldige Hjerter og paa saa mange Tunger, som endnu med Liv og Lyst tale vort ældgamle, dybe og deilige Mø27dersmaal, saa jeg tør godt haabe at den ældgamle Danskhed skal, ved Ham, som er mægtig i de Svage, blive endnu meget ældre end Nogen af os, og med Æren bære sit Navn til de sildigste Tider.

Naar jeg derfor paa denne Nyaarsdag siger: det Gamle gik forbi, see, Alt er blevet nyt, da er det ikke af Verden men af Apostelen *Paulus* jeg laaner dette Ord, ei til at udraabe Herrens Skam og Kirkens Undergang, men netop for, til Hans Ære og Hans Folks Glæde, at forkynde Hans underlige Gierning, som fornyer sit Folks Kraft og gjør dem unge igien som Ørnen, og tillige for at minde om, hvor underlig og glædelig det *Christelige* og det *Folkelige* følges ad i disse Landemærker, saa ligesom de Begge med hinanden syndes forældede og kaldtes udlevede, ja døde og magtesløse, saaledes skal de og Begge med hinanden sees oplivede, foryngede, fornyede i en forklaret Skikkelse.

Ja, mine Venner! vel har Ordet om det Gamles Afløsning af det Ny i *Pauli* Mund en langt dybere

Betydning end jeg her kan forbinde dermed, naar jeg skal tale Sandhed om Fornyselsen hos os; thi han taler aabenbar om det gamle Menneske med alle dets vildfarende Begjæringer, som det Forbigangne, det Afklædte og Aflagte, og om det ny Menneske, som er Herren fra Himlen, der vil boe i sine Troende og vandre i dem, saa der oprinder et nyt Levnets-Løb i Sandheds Retfærdighed og Hellighed; men dog mener han dermed ingenlunde, at den gamle Menneske-Natur, som Gud skabde fra Begyndelsen i sit Billede og efter sin Lignelse, at den skulde være 28aflagt og tilintetgjort hos de rette Christne, der ikke mere leve deres eget Liv, men Hans, som er død og opstanden for os. Nei, Gud sendte sin Søn, født af en Kvinde, ikke til at fordærve men til at frelse Mennesket, ei for at tilintetgjøre men for at gienløse og opreise den faldne Skabning, saa det Ny i *Christo Jesu* er ogsaa en *Fornyse* af det Ældgamle, som skrevet staaer: udsender Du din Aand, da skabes de og Du fornyer Jordens Skikkelse, ja, derfor kalder samme Apostel vor *Daab* Igienfødselsens og *Fornyselsens* Bad, hvori de Troende fornyes efter Hans Billede, som skabde os.

Med Rette anvende vi da Apostelens Ord paa vor nærværende Tilstand, dersom vi, fremfor Alt i christelig Henseende, har oplevet en Nyaars-Tid, hvori meget Gammelt bortfalder, men det Ældste fornyes i en klarere Skikkelse end det nogensinde før er seet hos os, og visselig, det er min glade Overbeviisning, og Glæden voxer, fordi Christendommens Fornyse ogsaa skiænker den ægte Danskhed et lykosaligt Nyaar. Vistnok er Meningerne herom endnu meget deelte, og vil man tage det strængt, at Alt er blevet nyt, da kan vi hverken som Christne eller som Danske tilegne os den Roes, da alt det Ny, ligesom det ny Menneske i *Christo*, vistnok endnu er spædt og svagt hos os; men vi stræbde jo heller ikke at tilegne os Apostelens indholdsrige Ord for at prale dermed eller bryste os af et nyt Levnetsløb, men kun for at prise Guds Naade og Miskundhed, og for med lyse Udsigter at hilse Nyaaret og begynde den ny Tid, der i Aanden er oprundet over os. Det gaaer da 29dermed som med den ny Kong Christian, Herren har skiænket os; thi ogsaa Han er saa ung paa Thronen, at der ei endnu kan tales stort om Hans kongelige Bedrifter, og let opkastes Tvivl saavel om Hans Agt, som om Hans Kraft og Lykke; men Han har dog ligefuldt, under Folkets Jubel og de lykkeligste Varsler, besteget sine Fædres Throne og høitidelig erklæret, at Han stoler paa Velsignelsen herovenfra, og vil ingenlunde bryde, men med Guds Hjælp fornye og befæste den ældgamle Pagt mellem Christus og Danmarks Konger, saa vi gammeldags Christne og Dannemænd kan ikke andet end med Haab og Glæde see alt *det Ny* imøde, der under Hans christelige og faderlige Regiering skal udvikle sig. Ja m. V. denne ny Regiering er i alle Maader et Speil og Billede af den *Nyaars-Tid*, vi, med Tak til Gud, see oprundet for os og vore Børn, og den er meer end Speil og Billede, thi den er selv en Deel deraf og en Kraft deri, som, med Guds Hjælp, vil mægtig bidrage til, at vore Børn med endnu gladere Følelse og klarere Ret kan gientage Apostelens Ord: det Gamle er forbi og Alt er blevet nyt.

O, kiære christne Venner og Danske Sødskende! hvor ønskede jeg ikke især paa denne Nyaarsdag at kunne virkelig meddele Eder min glade Følelse af den vidunderlige Sammenhæng, der, hos os meer end noget andet Steds, er mellem det Gamle og det Ny, mellem Øvrighed og Undersaatter, mellem det Folkelige og det Christelige, en Følelse, der vel, som alt det Dybe, er dunkel endnu for vore Øine, men er desuagtet lige sand og lige glædelig, og vil, naar vi 30bevare den, netop nu daglig blive klarere, i det Hjertets Øine oplades og oplyses til at stirre ind i Rigdoms-Dybet baade af Guds Godhed og Viisdom, det velsignede Dyb, nødvendigviis dunkelt paa Jorden, men allevegne glædeligt og soleklart saavelsom saligt i Himlen! Men skiøndt det er ikke os givet, i Ord som opstege af vort eget Hjerte, virkelig at meddele og forplante enten det Dybe, der bevæger eller det Høie, der besøger os, saa taler jeg dog trøstigt derom, fordi jeg er vis paa, at Han, som kan gjøre langt over hvad vi kan bede eller forstaae, Han har ogsaa hos Eder begyndt den gode Gierning og vil fuldføre den til vor Herres *Jesu Christi* Dag! Jeg kan jo saaledes umuelig være ene om det Danske Hjerte, der banker og i disse Øieblikke brænder i min Barm, og hvis Røst saa mange Gange og saa mangefold fandt Gienlyd, at tale endnu kun Faa i samme Tone, maa det jo kun være fordi min Mund oplodes et Øieblik tidligere til at tale af Hjertets Overflødighed, og oplodes netop for at vække hvad der slumrede, nære hvad der hungrede og tørstede hos Mange. Og nu det ny Liv i *Christo Jesu*, ved hvis svage og ufuldkomne, men dog himmelske Rørelser min Sjæl fryder sig, og det ny Lys over Livets Hemmeligheder og Guds Veie paa Jorden, der især i Eders Kreds og vor høitidelige Andagts Timer opgaaer som en Morgenrøde for mit Øie, visselig, de kan endnu mindre være indskrænkede til mig, da de er Guds Naadegave i *Christo Jesu* til alle Folk under Himmelen og til alle Slægter, som vil troe paa Navnet over alle Navne, i hvilket 31Saligheden med al Guddoms-Fylde boer, en Naadegave altsaa, hvori hverken jeg eller noget dødeligt Menneske kan faae Deel, uden at fornedre sig og blive som Børn, ja, som de spæde Børn, vi i Daaben bære til *Jesus*, for at Han, i hvem alle Slægter velsignes, skal tage dem paa sine Arme og velsigne dem med "den evige Velsignelse i det himmelske Bad." Fik jeg derfor en sikkrere og gladere Følelse, af det ny Liv i *Christo* som en Guds Gave, end de Fleste af mine Samtidige, og et deraf udspringende klarere Lys over det store Evangelium, som en Guds Kraft til Salighed for alle Troende, og som det Mindste af alle Frøknorn, der dog voxer til et Træ, hvori Himlens Fugle bygge Rede, og som den Mindste af alle Stjerner, der dog voxer til en Sol med syv Dages Glands; er det saa, da kan det ene være, fordi jeg, efter Guds urandsagelige Raad, er et Øieblik ældre i *Christo*, og skal, til rig Erstatning for den Eensomhed og Miskiendelse, som er derfra uadskillelig, have den store Trøst og Glæde at forudføle, forudsee og forudsige det velsignede, lykosalige *Nyaar*, der vel alt er oprundet over os, saasandt et eneste Hjerte føler dets Virkning og skimter dets Glands, men maa dog i det Hele og det Store aabenbare sig selv i Lys og Kraft som Morgenrøden, før det uden Modsigelse kan kaldes nærværende.

Ja m. V. man fortæller, at i det høie Norden, hvor Solen om Vinteren enstund er reent forsvunden, der havde man i gamle Dage Speidere paa Bjergene, som, saasomt de skimtede Solen, blæste i Luur for dem paa Sletten og i Dalene, som da strax, før de endnu 32 med deres egne Øine saae Glimt af Morgenrøden, dog holdt *Julefest* med Glæde over Solhverven, der spaaede et nyt Aar med Vaar og Sommer og Høst; og ligesaa trøstig, som man kan vide, disse Speidere forkyndte hvad deres Øine saae, uden at ændse de Tvivl der kunde næres, og de ubesvarlige Indvendinger, der lod sig gjøre, indtil Alles Øine saae det Samme og hele Skabningen frydede sig i den gienfødte Soels Straaler, ligesaa trøstig forkynder jeg det Christelige og det Danske Tvilling-Nyaar, som alt oprundet i Aandens og Hjertets Verden, sikker nok paa, at om en liden Stund vil alle Danske Christelige Hjerter føle og alle tilsvarende Øine see det Samme som jeg, og at allerede nu vil mange Hjerter fryde sig og mange Øine tindre ved Forkyndelsen deraf, som Noget, Hjertet i os alle aner, Aanden over os alle bekræfter.

Ja m. V. hvor harmeligt og modbydeligt det end er for alle Christne og alle Danske at høre tale om en ny Christendom og en ny Danskhed, der Intet skal have med de Gamle at gjøre, saa er vor Følelse dog en ganske anden, naar vi høre og føle, at Talen slet ikke er om en anden Aand, et andet Liv eller en anden Løbebane, end dem, der var fra Begyndelsen, men kun om en ny Udvikling af de ædlest og bedste Kræfter, som længe slumrede eller trælledede for Fienden, om en ny Klarhed over Livet, dets Tarv og Maal, og i det hele en ny Skikkelse, der, for at Livet kraftig kan fortsættes og glædelig klare sig, maa afløse den Forrige, som var forældet og vilde, om vi end ikke bar den til Graven, hen33smuldre for vore Øine. Ved en saadan Tale føle vi Alle, det er en dyb og glædelig Sandhed, om vi end hverken kan forudsee, hvordan en saadan Nyaarstid er muelig eller hvordan den ny Skikkelse baade i og udenfor Kirken vil udvikle sig, og til vor store Lykke har vi i det Udvortes et Billede, hvori det Indvortes speiler sig, saa Forestillingen kan blive om end dunkel saa dog levende; thi vi behøve kun i Tankerne at stille os ved vor gamle, inderlig elskede, høilovlige, nys hensovne Konges Baare, med Øiet hæftet paa Danmarks Throne, som en ny Konge af den gamle Herrestamme har besteg, for med Guds Hjelp at arbeide paa en almindelig Fornyeelse i Folkets Aand; see, da har vi et sandt og levende Billede af det Nyaar baade i Kirken og Riget, vi forvente. Ja, naar jeg siger: det Gamle er forbi og Alt er blevet nyt, da sammensmeltes det for mig med hvad vi Alle veed, at vor gamle Konge Frederik den Sjette er død og afløst af den ny Konge, Christian den Ottende, thi det gaaer mig med alt det Forrige baade i Kirkens og Rigets Indretning, som med vor hensovne Konge, hvem jeg vilde ønsket langt flere Dage, naar de kunde været ham til Glæde og Riget til Gavn, men hvem jeg aldrig kunde ønske skulde overlevet sig selv, og hvem det var umueligt at sætte sig ind i den ny Tingenes Orden, han vel trolig havde forarbejdet, men var for gammel til at indføre. Tilstanden baade i Kirken og Riget er nemlig for mine Øine en saadan, at der er kommet ny Viin i gamle Læderflasker hvad Sandhed siger, vilde ende med at Flaskerne sprængtes og Vinen spildtes, hvis 34 ikke Alt fornyedes, saa det Ene passede til det Andet, men for at det kunde skee, var Konge-Skiftet sikkert nødvendigt, saa vi skal være glade midt i vor Bedrøvelse, og prise den Gud, der lader alle Ting tjene dem til Gode, som elske Ham. Ja, lad os paa denne gode Nyaars-Dag lykønske det Danske Folk med sin Konge og Kongen med sit Folk, ligesom vi altid paa vor Herres *Jesu Christi* Navnedag lykønske Ham og Hans Folk med hinanden, og lad os standse ved den Betragtning, at hvor godt end det ægte Danske og det Christelige kan forbindes og forenes, saa maa de dog hverken forblendes eller sammenlignes, thi saa høit som Himlen er over Jorden, er ogsaa *Jesus Christus* over alle andre Konger, Hans Aand over alle Folke-Aander, og hvad Evigheden er mod Tiden, det er Guds-Riget, Han har stiftet og opholder, mod de bedste Verdens-Riger. Derfor er det ogsaa kun paa menneskelig Viis, vi kan sige at der i Christi Rige er noget Gammelt, som forgaaer, og noget Nyt, som opstaaer; thi Kongen er idag og igaar evindelig den Samme, Hans Aand er den evige Trøster, som aldrig forlader Hans Folk, og dette Folks Liv er evigt med Hans, som skrevet staaer: Jeg lever og I skal leve, og atter: vort Liv er skjult med Christus i Gud og skal aabenbares med Ham. Kun da fordi det store Evangelium gennem mange Aarhundreder allevegne, om end meer eller mindre, og mindst hos os, har været fordunklet, saa det syndes, som Skyen, der tog Herren bort fra Hans Disciplers Øine, ogsaa havde borttaget Ham fra deres Hjerte, som kun Faa turde troe hvad vi har hørt fra Begyndelsen og 35 endnu Færre saae Herrens Arm aabenbaret, og hardtad slet Ingen kunde føre "Aands og Krafts klare Beviser" for at i Ham leve og røres og ere vi; kun derfor tale vi med Rette og med Glæde om noget Gammelt i Hans Rige, som er forbi, og om en almindelig Fornyeelse; thi med det Gamle mene vi kun de gamle Vildfarelser og selvgjorte Indbildninger, der som Skyer hængde over os og skjulde Solglandsen i vor Konges Aasyn, og de gamle Dødsmagter, som gjorde Livet i Christo suurt og mat, saa det Ny, vi forvente og forkynde og alt i Aanden fornemme, er netop det guddommelig Gamle, der aldrig forældes, i sin ny Virksomhed paa os og Indgang i os, som skrevet staaer: gjører Portene høie og Dørrerne vide, at Ærens Konge kan inddrage! Naar vi derfor vil tale reent og ret, da er det hverken vor Herre Christus selv eller Hans Rige, men kun Begges Glands og Ære paa Jorden, for hvilke et Nyaar er oprundet og skal med priseligt Størværk forklare sine Dage, medens Danmark derimod med Konge og Folk maa kalde sit Gyldenaar nyt i alle Maader, da Riget, forladt af sin Aand og sin Kraft berøvet, umuelig kunde gienføde og fornye sig selv, men har Ham Alt at takke, den himmelske Giæst, der inddrog i vore Fædres Paulus, og lyste sin Fred over Huset, sin Velsignelse over Marken, og vil nu bevise, at Hans Miskundhed ogsaa her varer i tusinde Led hos dem som dyrke Ham og bevare Hans Ord! Ham, vor Herre *Jesus Christus*, være Ære og Priis i al Evighed, Amen!

Til Sølv-Brylluppet

(i Danske Samfund.)

Mine Herrer!

At Danmark er et deiligt Land, kan De selv see langt bedre end jeg kan skildre det, og Landskabs-Malerier i Ord kan jeg derfor slet ikke lide, men at Danmark er et ældgammelt Kongerige, ja, næst China, vel det ældste Rige i hele Verden, allerede det kan trænge til at siges, fordi det, om end ikke aldeles glemt, dog sædvanlig oversees, og det især, naar man sammenligner dette høibedagede Kongerige med andre Stater, som i Forhold kun er Grønskollinger, og vil have det omskabt efter dem, skøndt det vilde klæde, som naar ældgamle Folk efterabe Ungdommens Moder og Noder og kappes i Springedands med dem.

Endelig kan det vist aldrig siges for tit, for smukt og levende, enten i Cancelliet eller Rentekammeret, i Skriver-Stuer af alle Slags eller selv paa Gader og Stræder, end sige da her i Danske Samfund, at det Danske Folk fra Arilds-Tid var og er af Naturen det roligste, det mildeste og ømmeste under Solen, saa naar det skal finde sig lykkeligt, maa det hverken overiles, undertrykkes eller nedrives. Naar den Danske Konge derfor vil have Gavn og Glæde af sit Folk, da maa Hans Regiering være faderlig og folkelig, læmpelig og overbærende, selv naar Han har den klareste Ret paa sin Side og Rigets sande Vel for Øie; men skal Danmark fremdeles fryde sig ved en saadan Regiering efter sit Hjerte, da maa Folke-37Stemmen ikke blot i *Roeskilde* og *Viborg*, men vel fremfor Alt i *Kjøbenhavn*, hæve sig mod den haarde, bittre og krænkende, aldeles *udanske* Tone, hvori vore Døgnblade, som gjælde for folkelige, bestandig værre tale til og om Regieringen. Ja, m. H. vil Danmark beholde en *Dansk* Regiering, da maa det ogsaa tiltale sin Regiering paa Dansk, thi som man raaber i Skoven, faaer man Svar, og det var jo Daarskab at tænke, at den Danske Regiering skulde være mindre øm, mindre omhyggelig for Ro og Mag og mindre ærgerlig over Drillerier og krænkende Bitterhed, naar det nærmest gaaer ud over Den selv, end naar det gjælder Andre. Jo inderligere vi derfor ønske, at Alt maatte blive mildt og læmpeligt, frit og folkeligt, og jo flere Foranstaltninger til dette herlige Øiemed vi endnu maatte savne, des taknemmeligere maae vi vise os for hvad os Alt er skiænket, des mildere maae vi bedømme hvad vi ei kan billige, des smukkere maae vi bede om hvad vi fremdeles ønskede, det vilde Klogskab raade os, selv naar vi havde liden eller ingen Tillid til Regieringens Indsigt og Hensigt, da det Modsatte giver selv Tyranni Skin af Retfærdighed, og nu maa da, saasandt vi er Danske, Hjertet drive os dertil, thi vi har en mild og folkelig, erfaren og forstandig Konge, som vi maae føle med, ligesom Han føler med os, og netop fordi Han er Dansk, maa Han næsten nødvendig forbittres over den snart plumpe og snart bittre, høist uværdige Maade, hvorpaa Han saa tit baade nævnes og forbigaaes, men fordi Han er Dansk, vilde Hans Stemning, ved Synet af rolige 38og milde, beskedne og tillidsfulde Undersaatter, endnu vissere blive saa blid og velbehagelig, at Han gjerne hørde paa alle de Oplysninger, vi kunde give Ham om Folkets sande Tarv og Trang og med Fornøielse opfyldte alle rimelige Ønsker.

I denne Følelse har jeg gjort en Vise til Majestæternes Sølv-Bryllup, som jeg inderlig ønsker maa synges med samme Følelse, og finde Gienlyd i hele det Danske Samfund her og til Landets Ender.

(Synges som Hr. Olufs Kæmpevise.)

- 1 Hvor Bølgerne rulle og Bøgen er grøn,
Og Fuglene sjunge i Lys og i Løn,
Der Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 2 Skiøn Havfru hun dandser paa Bølgerne blaa,
Hun dandser og over Kiærminderne smaa,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 3 Kong Christian rider med Høg og med Hund,
Han agter at bede de Dyr udi Lund,
Men Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 4 Skiøn Havfru hun løfter sin Stemme med List,
Og alle smaa Fugle de lytte paa Kvist,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 5 Velkommen, Kong Christian! lad fare Din Fig!
Din Bryllups-Dag træd Du i Dandsen med mig!
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!

- 6 Saa dandse vi op til en Throne saa prud,
Som Kongelig Brudgom har deelt med sin Brud,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 7 39Og Kronerne to af det fineste Guld
Dem giver Dig hun, som er Skjoldunger huld,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 8 De bares i Leire af Skjold og hans Viv,
Da blomstred paa Marken det yndigste Liv,
Og Dandsen den gik saa let giennem Lunden!
- 9 De sank med hans Snekke, de sank med hans Skat,
Paa Havsbund jeg fandt dem en Maaneskins-Nat,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 10 Af Ygdrasils Ask er hans Kongelig Vaand,
Den skyder paany i Din Stolkonge-Haand,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 11 Rigs-Æblet er Et af Idunnas de Tre,
Deraf gulne Lokker saa hvide som Snee,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 12 Guld-Hoved er godt i et Sølvbryllups-Aar,
Det hører alene til Skjoldungers Kaar,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 13 Kong Christian af Danmark! det giver jeg Dig,
Om Du vil indtræde i Dandsen med mig,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 14 Saa dandse vi op til Dankonningens Stol,
Saa dandse med os baade Maane og Sol,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 15 Saa dandse med os alle Bølgerne blaa,
Og Bøgen i Skove og Blomsterne smaa,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 16 40Saa hopper og Hjertet i Dannemarks Barm,
Saa dandser og Barnet paa Moderens Arm,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 17 Hil være skøn Havfru, som dandser i Løn,
Hvor Bølgerne rulle og Bøgen er grøn,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 18 Hun kommer med Glæde, hun fører til Glands,
Med hende hver Skjoldung vil træde i Dands,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 19 De dandse til Thronen med Hjerte og Aand,
Og alle smaa Piger de klappe i Haand,
For Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden!
- 20 Fra Christians Throne paa Frederiks Borg
Sig vender til Glæde al Dannemarks Sorg,
Og Dandsen den gaaer saa let giennem Lunden.

(i Danske Samfund.)

Mine Herrer!

Det er en meget kold Mai, vi har i Aar, saa De har vist mærket, saavel som jeg, det er vanskeligt at holde sig varm, vistnok ikke fordi det i Grunden er blevet koldere end før, men fordi man nu engang regner paa, det maa blive Sommer, om ikke idag, saa dog imorgen, og undseer sig ved enten at lægge i Kakkellovnen eller tage sine Vinterklæder paa igjen; og at alt dette gælder ligesaavel indvortes som udvortes, synes ogsaa klart af denne Indledning til en Tale om den 28de Mai, som ei lettelig kunde klinge koldere. Men hvad jeg trøster mig ved i denne Tid, naar jeg bogstavelig sidder og fryser med Pennen i Haanden, det vil jeg ogsaa trøste mig ved her, hvor Ordet synes nær ved at fryse paa Læberne, og det er den gamle Tale, at en kold Mai gjør en varm Vinter.

Ja m. H. det nyttede jo slet ikke, om jeg vilde lade, som *Hovedstaden* glødede enten for *det* Danske Folkeraad, Frederik den Sjette sammenkaldte, eller for Majestæternes Sølv-Bryllup, eller for Udsigten til Christian den Ottendes og Caroline Amalies kronede Dage; thi for ikke engang at tale om Dagbladene, vidner jo Politi-Plakaterne og Politi-Betjentene saa højrøstet derimod, at jeg, som er meget bange for Politiet, maa finde det klogest at lade dem beholde Ret.

Det nyttede ligesaa lidt, om jeg vilde udøse min 42 Harme over den Kulde, jeg, blandt andet for Politiets Skyld, ikke tør nægte; thi jo varmere jeg gjorde det, des koldere maatte jeg vente, man vilde svare mig høit eller lavt: ja, det kan være meget ærlig sagt af Præsten ved Vartou, som ovenikøbet blev Ridder ved Sølv-Brylluppet; men det gjør dog hverken Tilstanden friere, Udsigten lysere eller Folk gladere.

Derimod at tale frit og aabenhjertig under Christian den Ottende i samme Retning og i samme Tone, som De veed, jeg talde under Frederik den Sjette, da jeg hverken var Præst ved Vartou eller Ridder af Dannebrog, det kan dog muelig nytte lidt, og jeg har lært at nøies, naar jeg blot imens jeg taler tør nære Haabet om, at den jævne, gammeldags Tone, hvori Fædrenelands-Kiærligheden hos mig naturlig udtrykker sig, skal dog finde lidt mere Gienlyd hos den yngre Slægt, end den fandt hos mine Jævnaldrende, saa der ogsaa for deres Øine ligge gyldne Dage bag os, der vidunderlig drage Hjertet til sig, og glimter en ny Morgenrøde for os i den næste Fremtid, som vi føle Drift til at nærme os med Kæmpeskridt. Ja, naar jeg blot kan tale under disse Betingelser, og tale med den Følelse, at Danmarks Aand er over mig og Danske Hjerter slaae omkring mig, da er jeg fornøiet, om det end siden kan synes mig, som hardtad Ingen havde Øine til at see eller Sind til at skatte Danmarks lykkelige Lod, som er Sjælen i al min borgerlige Tale.

Ja m. H. i Dage langt koldere end disse fandt jeg Danmarks Lod misundelsesværdig, hvergang Af43tenstjernen, som ogsaa er Morgenstjerne, tindrede mig imøde og Aanden hviskede, see, det er Danmarks Stjerne, og Kinden glødede, mens jeg spaaede Fædrelandet Held og Lykke, Hæder og Ære, Fryd og Glæde, uden at ændse den haanlige Latter, som skraldede omkring mig, og sagtens kan jeg da nu skiemte med den kolde Mai, da det har klaret sig, der er endnu i Hjerte-Grunden langt mere Varme hos Dannemænd, end Nogen turde troe, saa, skiøndt man sædvanlig tvivler om Muligheden i at mine store Formodninger om Fædrelandet kan gaae i Opfyldelse, ønske dog Mange, det var saa vel. Ja m. H. kunde jeg gløde midt om Vinteren blot ved at hilse den Vaar, jeg skimtede i det Fjerne, da maa jeg sagtens kunne holde Varmen i Vaaren, skiøndt den falder kiølig, og trøstes over den kolde Mai af den varme September, der lyser mig imøde, med en gylden Høst under det dybe Himmelblaa, og naar jeg derfor peger paa den graa Luft og de sure Ansigter, da er det kun for at De ikke skal troe, jeg er blindere end Andre, blind for hvad man kan see med et halvt Øie, at Jubelen ved Christian den Ottendes Thronbestigelse synes endt før den ret begyndte, at baade Kongen og Folket staae Fare for at miskiende og mistænke hinanden, og at selv en Dagmar i vore Dage kan synes at møde isnende Kulde i de før saa lune Skove. Ja, kun for at De kan føle, min Tro paa Danmarks Lykke er i det mindste stærk nok til at flytte de Bjerge, Døgnets Jetter optaarne paa Sletten, kun derfor siger jeg Dem, jeg seer det godt, at Kongen faaer Skin af hverken at være Tale og Skrive-44 Friheden nær saa gunstig, eller at mene det saa godt med hele Folket, som nogle halvfremmede, herskesyge Udgivere af et Dagblad, og at paa den anden Side Folket faaer Skin af at hade og frygte Enevolds-Magten, som det selv har skabt, og uden Spørgsmaal om, enten Danmark blev lykkelig eller ulykkelig derved, ei at ville nøies med anden Frihed end den, som egensindige Børn at raade sig selv. Ja, derfor vil jeg sige Alt, sige Dem, jeg veed, baade af vore Dages og af de forrige Tidens Historie, at af liden Gnist kan vorde en stor Ild, fordi det gaaer med Konger og Folk, som med Mennesker i det Hele, at blive to gode Venner først forstemte mod hinanden, da kan de største Ubetydeligheder, som de ellers aldrig vilde ændset, blive udtømmelige Kilder til Kiv og Splid, uden at nogen menneskelig Forstand kan beregne, hvor sørgelig vidt det kan gaae. Jeg lader det trøstigt komme derpaa an, om De kan troe mig saa ganske blottet for hjertelig Deeltagelse i Fædrelandets Vee og Vel, og tillige saa blottet for Taknemmelighed mod et Fyrste-Par, der baade før og efter Thron-Bestigelsen værdigede mig en ligesaa uventet som naadig Opmærksomhed, troe mig saa hjerteløs, at jeg kold og ligegyldig kunde see et frygteligt Uveir trække op over Riget og Thronen, ja, skiemte dermed, som et morsomt Skuespil. Trøstigt lader jeg det komme derpaa an, fordi jeg

veed, at kunde De troe saa ilde om mig, da hørde De mig ikke, og fordi jeg veed, at ogsaa paa mig har Øieblikket gjort hele sit ubehagelige Indtryk, ogsaa jeg blegnede engang og foer op ved Midnat under den forvirrede 45Mumlen og det krigerske Hestetrag paa Gaden, ogsaa jeg turde tiltroe mig Sind til at falde som et Offer for ældgammel Danskhed, saa naar jeg desuagtet ved mindste Eftertanke følger mig beroliget, saa jeg tør skiemte med Faren og smile ad Følgerne, da kan jeg virkelig ikke forklare mig det af Andet, end at Danmarks gode Engel staaer mig nær, seer langt videre og vissere end jeg, og smiler derfor ad al min Uro og Bekymring, smiler saa sødt og trygt, at jeg maa smile med, og seer da i det Forbigangne saamange lykkelige Varsler om det Tilstundende, at jeg maa skiænde paa mig selv for ogsaa kun et Øieblik at have ladet Modet synke og Haabet vakle, det stærke og levende Haab, der giennem en heel Menneske-Alder besjælede og opholdt mig, og svæver øiensynlig over hver Sang, jeg, med Danmarks Fremtid for Øie, opflammedes til at nynne, det frydefulde Haab, at jeg med disse mine Øine skal see Danmark glad og lykkelig fremfor alle Verdens Riger og Lande, glad og lykkelig under Himlens Velsignelse, ved den ægte Danskhed i Tænkemaade, i Tankegang og Tungemaal, i Sæder, Love og Indretninger, som jeg i de poetisk-historiske Billeder fra fordums Tid lærde at elske og kiende og glødede ved at besynge, saae i Aanden yndig opblomstre i en Efterslægt, hos hvilken ogsaa mit Navn, min Sang, min Kamp og mit Haab skulde leve i kiærlig Erindring.

See, alt dette kom til at staae levende for mig idag, da jeg havde lovet at tale om *Folke-Raadet*, der baade er det Nærmeste af de lykkelige Varsler for Danmarks Fremtid, og kroner dem ret egen 46lig, som en udsprunget Maibøg med Dannebrog i Toppen; thi Folke-Raadets Oprettelse af det bedste Hjerter, der kan slaae under Kongeligt Purpur, dets Oprettelse i stille, rolige Dage, er ikke blot det skønneste Mindesmærke om Frederik den Sjettes Livsalighed, men spaaer den læmpeligste og skønneste Løsning af Stats-Forfatningens indviklede Knude, som nu i alle Christenhedens Riger er den store og vanskelige Opgave. Ja m. H. saalænge jeg kan røre Tungen, vil jeg tale frit og aabent, efter min bedste Overbeviisning, om Fædrenelandets Tarv, uden ængstelig at spørge hvad der for Øieblikket vil tækkes enten Høie eller Lave, og ligesaa uforbeholden som jeg derfor anpriser *Enevolds-Magten*, hvor den, som hos os, ei er taget med Vold, men givet og skiænket af Folket, ligesaa uforbeholden anpriser jeg Folke-Raadet, med fri Stemme over alle Rigets Anliggender, naar det, som her, ei har reist sig i Modsætning til Kongen, men er Hans eget folkelige Storværk. Naar jeg derfor roser Frederik den Sjette i hans Grav, som jeg roste Ham paa Hans Throne, for det herlige Middel, han opdagede til at oplyse Regieringen om Folkets Ønsker og Landets Tarv, til stedse fastere at sammenknytte Øvrighed og Undersaatter og oplive den Almeen-Aand, der maa besjæle os, naar vi skal søge og ramme det almindelige Bedste; da roser jeg ham langt mindre for hvad han lovede end for hvad han holdt. At nemlig Frederik den Sjette i Mai 1831 lovede Danmark et saadant Folkeraad, det veed vi nu, maa ingenlunde sammenlignes med de store Løfter, man andensteds 47gav Folkene efter *Julidagene i Paris*, under den *Belgiske og Polske* Opstand; men det veed vi dog kun, fordi Frederik den Sjette, tre Aar senere, da Alting viste at Skrækken til Hove havde sat sig, og da den Smule Bevægelse, man herinde havde sporet, var ganske forbi, at Han da lagde Haand paa Værket og udførte det trolig i den samme dristige og ædle Stil, som det var lovet, kun det er ham til uddødelig Ære, men det er ogsaa, for hvem der har mindste historisk Blik, den sikkerste Borgen for Indretningens Fasthed og Bestandighed, og, for hvem der har mindste Tro til det Danske Hjerter, det lykkeligste Varsel for Enighed og ædel Kappelyst mellem Konge og Folk og for en rolig fremskridende Oplysning af det *Borgerlige Selskabs* Væsen og sande Tarv, en Oplysning, der stedse klarere skal vise, at Danmarks gode Aand var ligesaavel over Folket, da det gav Kongen Enevoldsmagt, som over Kongen, da Han gav Folket uindskrænket Stemme-Frihed, saa Danmark derved, før vi vidste det, vandt en Stats-Forfatning, der ikke blot hos os er den folkeligste, men er af Alle bedst skikket til baade at udvikle og beskytte sand borgerlig Frihed og Velstand.

De agte det vel m. H. jeg siger ingenlunde, at denne Oplysning allerede hersker i Danmark; thi jeg veed meget vel, at denne min Betragtning snarere af begge de stridende Partier ansees for et Drømmesyn, der maa skrives paa min udsvævende Phantasies Regning; men det rører mig ikke, fordi det rammer mig ikke, fordi jeg veed, at hele Historien, alle Tiders Erfaring, som slet ikke sværmer, er paa min 48Side, saa alle Dannemænd see det Samme, naar deres Øine oplades for Menneske-Livets Gang, som den virkelig har været og fremdeles vil blive. Derfor er det ogsaa mit høieste borgerlige Ønske, at der snart, heller i Dag end i Morgen, maa aabnes en *Dansk Høiskole*, tilgiængelig for hele Landets Ungdom, hvor de Letnemme fik baade Lov og Leilighed til at blive bedre bekiendt saavel med Menneske-Naturen og Menneske-Livet i Almindelighed, som med dem selv i Særdeleshed, og hvor de kunde blive ret vendt i alle borgerlige Forhold, ret kiendt med Fædrenelandets Tarv i alle Retninger, medens Folkelivet og Fædrenelands-Kiærligheden næreredes ved naturlig Tale og historisk Oplysning, ved ungdommelig Vexelvirkning, og ved det lifflige Sang-Chor, som giennemtoner alle Danmarks Tider, aander Beundring for det Store, Varme for det yndig Skiønne, Troskab og Kiærlighed, Fred og Enighed, uskyldig Munterhed, Lyst og Gammen. Sandelig, naar Kong Christian den Ottende, som det er mit glade Haab, aabner en saadan Kongelig Friskole for Livet, for det *Danske Folkeliv*, da kan Han ikke blot smile ad alle Døgnblades Roes og Last, men glæde sig til et Folkeraad, ligesaa mageløst, som vore Enevolds-Konger; thi da har Han aabnet en Lægedoms-Kilde paa Marken, som vil strømmeviis besøges fra Slægt til Slægt, og vinde den Berømmelse, selv i fjerne Lande og i de sildigste Tider, at der fik utallige Blinde deres Syn, Døve deres Hørelse og Stumme deres Mæle, der kastede Halte deres Krykker og beviiste klarlig at "Dandsen den gaaer saa let giennem Lun49den!" Derved fordunkles vistnok ikke Frederik den Sjettes Kongelige Værk, men derved sættes det først i sit rette Lys, thi hvad der nu

fordunkler det, er kun Savnet af den folkelige Oplysning, det i Grunden forudsætter, uden at den dog, efter de menneskelige Vilkaar, kunde gaaet forud; thi skiøndt en folkelig Høiskole med den deraf udspringende Danske Oplysning giennem mange Aar var en af mine sødste Drømme, saa maatte dog *Folkeraadet* oprettes, før det blev meer end en Drøm, før selv jeg kunde vinde klar Forestilling om Oplysningens Beskaffenhed og øine den indvortes Trang, der nu vil drive Folket til at søge den Oplysning og Dannelsen, Folkeraadet lader dem føle, er langt fra at være overflødig, er baade ønskelig og til Rigets Bedste aldeles nødvendig. Derfor vil vi glade mindes det Danske Folkeraads Oprettelse den 28de Mai, med en Vise, der vistnok kunde være meget bedre, men som jeg dog tør haabe, baade De, mine Herrer! og flere Dannemænd vil hjælpe mig til at høre sunget, som Hr. Tønnes Vise.

- 1 Svend Grathe var Konning i Dannemark,
Det blev ikke Riget til Baade,
For Dansk var den Herre ei vel tilpas,
Og falsk var hans Hyldest og Naade.
Maien er sød i Danmark!
- 2 Med Næsen i Sky mellem Bondemænd,
De fik ham kun daarlig i Tale;
Han ligger begravet i Mosedynd,
50Saa nederlig maatte han dale.
Maien er sød i Danmark!
- 3 Kong Fredrik den Sjette af Dannemark,
Han hviler i Kirken med Ære,
Til Skyen ham løfted hans Bondemænd,
De vilde paa Hænder ham bære.
Maien er sød i Danmark!
- 4 Den Herre var Dansker af Hjertensgrund,
Spagfærdig i Høielofts-Sale,
Den ringeste Mand paa sit Modersmaal
Med ham kunde snakke og tale.
Maien er sød i Danmark!
- 5 Han bænked saa høit sine Bondemænd,
I Raadet blandt Herrer og Grever,
At mens der er Mai i vor Bøgeskov,
Hans Minde i Hjerterne lever.
Maien er sød i Danmark!
- 6 Det var paa en Maidag, det Brev udgik,
Hans Bønder ei noksom kan prise,
Med Glæden de ride nu Sommer ad By,
Og synge Kong Frederiks Vise.
Maien er sød i Danmark!
- 7 Saa vær da velkommen, du søde Mai,
Som Folket og Fuglen gav Stemme!
Nu er det en Lykke i Lyst og Nød
At have i Dannemark hjemme.
Maien er sød i Danmark!
- 8 51Ja, nu er der plantet et Maitræ godt
Af Kongen og Folket paa Stævne,
I Banker og Huulveie gik det før,
Men Kiærlighed Alt kunde jævne.
Maien er sød i Danmark!
- 9 Nu Vinteren tabte og Somren vandt,
Saa lystig og grøn er nu Skoven,
Og Fuglene sjunge, hver med sit Næb,
Og Havfruer dandse paa Voven.
Maien er sød i Danmark!
- 10 Nu lader os kappes og giøre Gavn,
Det Bedste, Enhver kan paafinde,
Til Dannemarks Ære og Kongens Roes,

Til Glæde for Mand og for Kvinde!
Maien er sød i Danmark!

11 Da sender os Himlen den gyldne Tid,
Kong Fredegods kronede Dage,
Da Alt er mildøiet og Dansk tilbunds,
Da kommer og Holger tilbage.
Maien er sød i Danmark!

12 Da Jorderigs Ynde og Himlens Smil
Skal mødes i Maibøgens Skygge,
Livsalige Konger med Danske Lov
Skal frede om Dannemarks Lykke.
Maien er sød i Danmark!

13 Som Fuglene sjunge i lystig Vaar,
Skal Dannemarks Skjalde og kvæde,
Saa nemmes kan Visen af Læg og Lærd,
Og nynnnes af Piger med Glæde.
Maien er sød i Danmark!

14 Som Bølgerne bære om Verden Bud,
Hvor Søhanen Vingerne ryster,
Saa Rygtet skal fare fra Hav til Hav
Om Dannemarks smilende Kyster!
Maien er sød i Danmark!

Kronings-Dagen

(i Kirken.)

Før Talen.

Mel. Af Høiheden oprunden er.

1 **T**il Kronen Kald saa mangefold
Der høres trindt paa Jordens Bold,
Og bedst i Christenheden,
Til Himmeriges Straale-Krands,
Som reent fordunkler al den Glands,
Der skues kan hernelen;
Guds Søn, vor Drot,
Alle Sine, Kroner fine
Trofast lover,
Himmerig han raader over.

2 O, Gud skee Lov til evig Tid,
Vor Fader god, vor Herre blid,
At mange er de Kaldte;
Til Kronen, efter Herrens Ord,
31 Himlen hist og her paa Jord,
Dog faa er de Udvaldte:
Hovmod, Falskhed,
Hjerter hilde, og forspilde
Manges Lykke,
Saa de faae kun Skin og Skygge.

3 Af Konge-Stammen ret udvaldt,

Er Christian til Kronen kaldt,
Den Ottende med Ære,
Han salves i Guds Navn i Dag,
O gid vor Gud til Velbehag
Han Danmarks Krone bære!
Gudsfrygt, Viisdom,
Held og Lykke, Kronen smykke,
Som de rene,
Som de rette Ædelstene!

4 Gud! giv Ham Hjerte for de Smaa,
Og lad Ham viselig forstaae
I Pagt med Dig at træde!
Hans Fiender skjule Du med Skam,
Mens Kronen blomstrer over Ham,
Til gamle Danmarks Glæde!
Oplyst, glandsfuld,
Stærk som Egen, alderstegen,
Gid Han ligne
Dem, Du kiærligst lod velsigne.

5 Og naar Han er af Dage mæt,
Lad Konger af Hans Art og Æt
For Riget længe raade,
54Saa vore Børn i allen Stund
Maae glæde sig af Hjertens Grund
Ved Konger af Guds Naade!
Danmarks Løvsal
Høit sig fryde, trindt gienlyde,
Tider mange,
Sødt af Folkets Takkesange!

6 Og Kongen med hans Venneviv,
Som er ei blot for dette Liv
Blandt de til Kronen Kaldte,
Giv dem, naar Verdens Glands forgaaer,
I Evighedens Gyldenaar
Og Deel med de Udvaldte!
Kostbar, soelklar,
Fuld af Ære, let at bære,
Er den Krone,
Som skal straale for Din Throne!

Vi veed at vi er overgangne fra *Døden* til *Livet*, thi vi elske Brødrene.

Disse Ord af Dagens Epistel vil vi, Christne Venner! i disse Øieblikke dvæle ved og anvende paa os, ikke i deres allerdybeste, apostoliske Mening, saaledes, som vi kan slutte os til den fra ham, de oprindelig tilhøre: den Discipel, som *Jesus* elskede, Christi Kiærligheds Apostel *Johannes*, men i deres næstdybeste Mening, saaledes som vi alle kan bære dem, og med Tak til Gud føle, de udtrykke en glædelig Sandhed.

Ja m. V. det er aabenbart, at naar *Johannes* i Sendebrevet til de Christne siger: vi veed, vi 55er overgangne fra *Døden* til *Livet*, thi vi elske Brødrene, da mener han den store, christelige Overgang fra den aandelige Død, som er Syndens nærmeste Sold, til det evige Liv, som er Guds Naadegave i *Christo Jesu*, og ved Brødrene mener han det christelige Broderskab, vidt adspredt paa Jorden men Medborgere i Himlen, alle besjælede af Christi Aand, og elskende hverandre, ligesom Han elskede sine Venner og satte Livet til for dem, og følede sig i denne Kiærlighed forenede med Herren til at leve ved ham, ligesom han lever ved Faderen, og I veed det, Christne Venner! at Kiernen i al min Prædiken er "det evige Livs Ord" at vi maatte gribe det, ligesom vi er grebne af Christus; men hverken kan vi med Sandhed sige at vi alt har grebet det og er fuldkomne, heller ikke var det Veien dertil, om vi vilde fornægte eller ringeagte vore naturlige Følelser og det Menneske-Liv, vi nærmest har tilfælles med Folket, vi naturlig tilhøre. Meget mere giælder det i alle Maader, hvad Apostelen Paulus skriver, at hvem der ikke bærer Omhu for sine Egne, har fornægtet Troen og er værre end en Vantro; thi Christendommen er ingenlunde sat til at fordærve men til at helbrede Menneske-Naturen, og jo bedre Christne, vi derfor er, des menneskeligere og kiærligere vil vi findes i alle Forhold, og des dybere vil vi føle, at vi maae være Mennesker, før vi kan blive Christne, og at hvem der foragter Guds mindste Gave, faaer aldrig den Største, hvem der ikke skønner paa det timelige Menneske-Liv, Gud gav os fra Begyndelsen, kan aldrig værdiges det evige Liv, som Gud i 56Tidens Fylde 56skienkede os med sin eenbaarne Søn, da han tog vor Natur paa sig og blev Menneske som vi i alle Maader, kun *uden Synd*.

Derfor lad os i denne Stund dvæle ved Betragtningen af det Liv, der ligger os alle nærmest, det naturlige Menneske-Liv, som vi har tilfælles med alle Dannemænd, og derpaa anvende Apostelens Ord: vi veed, at vi er overgangne fra Døden til Livet, thi vi elske Brødrene, takke Himlenes Gud, fordi Han har opvakt dette vort Folkeliv ligesom af Døde, og nedbede Hans Velsignelse over det, og over Ham der skal betragtes og æres som Hovedet for det aandelige Legeme, vi og vore Medborgere udgiøre, over Christian den Ottende, som idag salves og krones til Danmarks Konge af Guds Naade.

Først vil vi da komme ihu, hvad det har at sige med et saadant *Folkeliv*, fælles for alle ægte Medborgere, at det er en levende Deeltagelse i de Tilbøieligheder, den Tankegang, det Tungemaal, det Fædreneland og den Skæbne i Tidens Løb, vi har tilfælles med hinanden, men ikke med noget andet Folk under Himmelen, et Liv altsaa, der udspringer af en naturlig Kiærlighed mellem Nærpaarørende og føder igien et Broderskab og en Fædrenelands-Kiærlighed, som er det Ædleste og Yndigste, der naturlig kan findes paa Jorden, og fører til den bedste Helte-Bedrift under Solen, som er kiærlig Selv-Opoffrelse for Broderskabet.

At nu et saadant Folkeliv er en stor Guds Gave, ja, den største næst det evige Liv, det sees allerede deraf, at Broder-Kiærligheden ogsaa er dette 57Livs hellige Rod og velsignede Frugt, men kiendes ogsaa deraf, at et saadant ædelt Folkeliv altid var en Sjeldenhed paa Jorden, og sige vi nu med Sandhed, at der ingensteds blomstrede et kiærligere, et ædlere og yndigere Folkeliv end hos os, da bekiende vi jo med det samme, at Ingen skylder Gud mere Priis og Lov og Tak end vi, thi at alt Liv, end sige da Menneske-Livet, er en stor Guds Gave, kan jo Ingen nægte, der veed det Mindste af Gud at sige, som skrevet staaer: udsender Du din Aand, da skabes de, og indsamler Du din Aande, da opgive de Aanden og synke til deres Støv igien.

Ja m. V. lad os dog endelig ikke glemme det, men have det bestandig klarere for Øie, at Menneske-Livet ligner sig selv og følger de samme Love paa sit laveste som paa sit høieste Trin og paa alle Trin derimellem, saa det er altid "Aanden, som gjør levende," ligefra det Aandedræt, hvormed Livet naturlig begynder og ender hos Enhver af os, til den "Faderens Aand," som i vor Herres Jesu Navn er udsendt til os med det evige Liv, saa vi var store Daarer, om vi tænkte, at der midt mellem kunde være et Menneske-Liv, vel langt ringere end det Christelige, men dog ogsaa langt højere end det vi ved Aandedrættet føre, Enhver for sig, uden at dertil hørte et eget Aandepust fra det Høie, kort sagt, at der kunde være et *Folkeliv* paa Jorden uden at der var en tilsvarende *Folkeand*, hvorved det skabes og opholdes. Saadanne Daarer er imidlertid vi faldne, syndige Mennesker, at skiøndt vi kom tillive, før vi vidste det, vilde vi dog indbilde os, vi raadte selv 58for vort Liv, dersom ikke Døden overbeviiste os om det Modsatte, saa hvad der er Syndens Sold, er ogsaa en Oplysning, alle Syndere behøve for at give Gud Æren og takke ham for Livet, hos hvem dets Kilde er, og det maa da ikke undre os, at Gud har faaet liden eller ingen Tak for det naturlige Liv i sin bedste og yndigste Skikkelse, som *Folkelivet* er, indtil Døden lærde os, at et Folk lever ligesaa lidt af sit Land og Tungemaal, sine Love og Indretninger, som Mennesket lever af Brød alene, uden et Ord, som udgaaer af Guds-Mund og aander Liv i Støvet, mætter de Levende med Velsignelse. Kun Døden har da lært os at skiønne paa Livet som en Guds Gave, men Lærdommen vilde ikke nyttet, dersom ikke Livet var vendt tilbage, thi ogsaa her giælder det, at de Døde kan ikke prise Herren; og hvorledes skulde vi nu kunne takke Gud for det ny Liv, som rører sig i vort Modersmaal, i Fædrenes Minde og i Alt hvad der angaaer os som et eget Folk med sine "forordnede Tider og sin Boligs beskikkede Grændser," uden ogsaa at udbede os den Guds Velsignelse, hvorved det ligesom gjenfødte Folkeliv ene kan opholdes, voxer og udvikle sig til Gavn og Glæde for os og de kommende Slægter, og naar skulde vi alvorligere og inderligere giøre denne Bøn, end paa Dagen, da vor ny Konge salves og krones!

Er det nemlig Aanden, som gjør levende, Folke-Aanden, som skaber og opholder Folke-Livet, hvad kan da som Dannemænd være os vigtigere, end at denne Aand besjæler Majestæten paa Danmarks Throne, besjæler vor uindskrænkede Konge, der umelig kan 59have Magt og Myndighed til at giøre meget Godt uden ogsaa at have den til at giøre meget Ondt, til at hemme som til at fremme, til at forbitte, som til at forsøde Folkelivet. Jo kiærere derfor det er os, des glædeligere maae vi finde det, at mellem Sprogene af den Hellige Skrift, som vor Konge udvalgte til sin Kroning og Salving, lyder dette af første Samuels Bog: saa tog *Samuel* Olie-Hornet og salvede *David* midt imellem hans *Brødre*, og Herrens Aand kom heftig over ham fra den samme Dag og fremdeles. Vistnok kan vi, som oplyste Christne, hverken mene at den *Hellig-Aand* med det christelige Liv skiænkes uden ved *Troen* og *Daaben*, heller ikke tilskrive vore kirkelige Lærere og Tilsynsmænd den Fuldmagt til at salve, som Gud kun gav Israels Ypperste-Præster og Propheter i det Gamle Testamente; men naar vor Konge betragter Folket som sine *Brødre*, da er Folkets Hjerte hos Ham, og naar Kongen ønsker og beder, at Herrens Aand maa komme heftig over Ham, med Kraft og Viisdom fra det Høie til at føre Septeret og Sværdet, saa Kronen straalere, Thronen befæstes, Ondskab bæver, Godhed jubler, Riget blomstrer og den sande Gud æres, Hans Navn forherliges iblandt os, naar Kongen ønsker det og vil at vi derom skal forene vore Bønner med Hans, da kan og maae vi trøstigt sige Amen, visse paa, at netop Folkets gode Aand, som skaber, nærer og opholder Folkelivet, vil komme heftig, komme vældig over Kongen fra denne Dag og fremdeles. Ja m. V. de er alle Herrens Aander, de Vældige i Magt, som staae for Hans Ansigt og 60udrette som Engle Hans Ærinde, i det de høre paa Hans Ords Røst, og hvor Kongen og Folket bede Herren om Hans Aand til at oplive og oplyse, styrke og opmuntre, styre og raade, forbinde og forene dem i broderlig Kiærlighed, der sender Han dem den af sine Aander, som Han veed, de af Naturen har Lyst til og kan have tilfælles, og det er nødvendig *Folkeanden*, der, som en usynlig, men virkelig Livskraft, har fra Begyndelsen skabt deres Tungemaal og alt det Fælles og Folkelige i deres naturlige Tankegang, deres gamle

Sæder og Bedrifter, Sange, Love og Indretninger, thi kun denne Aand kan de Alle have tilfælles, styrkes og oplyses af til at fortsætte Folkelivet, gaae deres afstukne Vei og udrette deres beskikkede Gierning til Skaberens Ære. Den Aand, som er over alle Engle og har, som det hørdes paa *Pindsedagen*, og spores giennem hele Christi Kirkes Historie, alle Tungemaal i sin Magt, Faderens egen Aand, den *Hellig-Aand*, Han kan vistnok det Samme og langt mere end det; thi Han kan forene alle Folkefærd til Eet i Christo Jesu, med evigt Liv og himmelsk Lys; men hvor er det Folk paa Jordens Kreds, som enten ganske eller dog for største Delen havde Sind til ei at leve deres eget Liv, men Hans, som er død og opstanden for os! Dog, selv om der fandtes et saadant mageløst Folk, der alle med een Mund bad Faderen i *Jesu* Navn om Hans Hellig-Aand, saa vilde Han dog sende sin Engel som Forløber og Herold at berede Herren Vei, og det vilde blive Folkets Aand og Engel, thi kun forgiæves har Hedning-Folkene tænkt, de kunde tilegne sig *Israels* Fortrin og Forjættelser for *dette Liv*, saa deres Konger kunde være som *David*, deres Sangere som han og *Asaph*, deres Prædikanter som Propheterne og Herrens Forløber hos dem som *Døberen*, der af Moders Liv var fyldt med den Hellig-Aand. Der staaer skrevet: Israel er Hans Førstefødte og Han har ikke saa gjort ved noget andet Folk, og vil vi ikke troe det, men som *Folk* sætte os ved Siden ad *Israel*, da række vi kun forgiæves efter hvad vi umuelig kan naae, og gaae Glip ad vor beskikkede Deel; men vil vi nøies med Hans Naade, Hvis Kraft fuldkommes i vor Skrøbelighed, da opvækker Han hos os den Aand, som fra Arildstid var over vore store Mænd, Konger og Lovgivere, Helte og Sangere, saa baade vi og vort Modersmaal udvikles til Alt hvad vi af Naturen er skikkede til, og hvor da Længslerne er for dybe til derved at opfyldes, vil Øret findes opladt for det store Evangelium, og Hjertet forberedt til at fatte det evige Liv, som Guds Naadegave i Christo til Alle som troe, uden Forskiel paa Jøder og Græker, Skyther og Barbarer.

Og see, m. V. Dette er aabenbar begyndt at skee, før vi vidste det, thi ligesom Aandernes Aand, der udgiødes over Apostlerne, kiendtes derpaa at Han havde *alle* Tungemaal i sin Magt, saaledes kiendes hvert Folks Aand derpaa at han har dets Modersmaal i sin Magt, og saa vist derfor som vort Modersmaal, giennem mange Aarhundreder forsømt og foragtet og til aandeligt Brug næsten aldeles dødt og magtesløst, i den sidste Tid er levet op og udfolder daglig mere af sin Dybde, Rigdom og Skiønhed, udtrykker bestandig bedre og mere levende det Høie og Dybe, saa Folket føler at det udtales med deres Tunge, saavist er ogsaa Fædrenes Aand kommet over os, og er Sjælen i alle vore Bestræbelser for at vække og styrke Folkelivet, og i al vor Kamp med det Fremmede, der under Aandens Fraværelse og Folkedøden indtrængde eller indsneget sig i Tungemaal og Tankegang, Sæder, Love og Indretninger. Og her see vi ret, hvor inderlig vi maae bede Gud om at lade Folkets Aand komme fyrig over Kongen og hvile stadig paa Ham; thi det er umuelig andet end at et Folk maa føle sig oplivet, vederkvæget og inderlig frydet ved at tiltales af sin Aand, og var nu Riget saa ulykkeligt at faae en Konge, som ei besjæledes deraf, ei elskede dets Modersmaal, og ei stræbde at læmpe Landets Love og Indretninger og hele sin Regiering efter Folkets Hjerte, da kunde vel de *Christne*, som har fundet en evig Trøst, give sig tilfreds, og et Folk saa roligt som det Danske nøies med at sukke, men Livet var dog forbitret, Kiærlighed og Enighed mellem Folket og saadan en Konge umuelig. Nu derimod, da Himlens Gud, efter en gammel Konge, hvis Hjerte var som Folkets Hjerte, i hvis Dage Fædrenes Aand gienfødte Modersmaalet og Folkelivet, og hvis høilovlige Ihukommelse derfor skal være udødelig hos os og blomstre til Velsignelse fra Slægt til Slægt, da Himlens Gud efter ham gav os en Fyrste af den samme Rod og Stamme, i fuldmoden Manddoms-Alder, opfødt iblandt os, fortrolig med vort Modersmaal i al den Fylde, Dybde og Deilighed, det endnu har aabenbaret, og derhos udrustet med sjeldne kongelige Egenskaber, og da Han paa sin Kronings-Dag opmuntrer os til at istemme Hans herlige Bøn, at Gud vil salve Ham til en Konge i *Danmark* efter sit Hjerte, ligesom *David* var det i *Israels* Land og i sin Tid, og at Herrens Aand maa komme fyrig over Ham fra denne Dag og fremdeles; nu kan vi gjøre den Bøn med Glæde, som vi under ingen Omstændigheder maatte forsømt; thi nu er Bønhørelsen vis, nu vil Herren skienke vort Modersmaal og Alt hvad der er i Folkets gode Aand, en *Nyaarstid* paa Marken, som skal spørges vidt og vare længe, vi vil haabe, saalænge Verden staaer.

Og naar kun det skeer, naar Gud lader den Aand, Han dertil har beskikket, oplive og ledsage os, og hvile paa vor Konge, saa Han bliver som en Guds Engel for vore Øine, da var det i Grunden det Samme, hvor dunkelt det end forekom os, thi vi er jo dog ikke saadanne Daarer, at vi vilde vrage Liv og Lykke, fordi vi ikke begribe eller kan forklare os dem, og er vi virkelig kloge, da maae vi indsee, at Livet, naar det lykkelig fortsættes, omsider vil klare sig selv; men da vort Folkeliv ei er noget Nyt men Ældgammelt, maa det derfor ogsaa i en vis Grad have klaret sig og aabenbaret af hvad Rod det randt, og af hvad Aand det fødtes, og Gud har sagt eengang for alle at "Lyset er godt," saa i alt det Lys, Han tænder, vil vi fryde os. Vi sige derfor trøstigt, at baade det yndige Forhold, der i Danmark findes mellem det Folkelige og det Christelige, og den selvkløge Verdens Paastand, at vi har slet ingen *Folkeaand*, begge Dele klare sig glædelig ved den Oplysning, at det var *Barnlighedens Aand*, der fra Arildstid svævede over vort Fædreneland.

Hverken Tid eller Sted tillader udførlig at vise, hvilket skinnende Lys herved opgaaer over det Danske Folks hele Levnets-Løb, men det behøves ikke heller; thi naar det er sandt, da behøver det kun levende at udtales for at finde Gienlyd og Bekræftelse i hele Folkets Hjerte, og for at lade os see, hvad vi med vore Fædre altid føide, at trods de Fremmedes Ringeagt og trods Skinnet, vi længe havde imod os, faldt Snorerne dog i alle Maader for os paa liflige Steder og os er en deilig Arv beredt. Ja m. V. saa vist som Gud har givet Folkene Aand efter deres Hjerte, saa vist har det Danske Hjerte ogsaa i aandelig Henseende udvalgt den gode Deel, der ei skal det berøves; thi vel er *Barnlighedens Aand* langtfra at være af de Glimrende, der

enten forbause eller indtage Verden, men at det er den Elskeligste af alle skabte Aander, det føle vi af Naturen, det lære vi af Erfaringen, og det bekræfte Sandhedens Ord overalt hvor de høres, det beseigler den Himmelske Faders Aand overalt hvor Han virker. Det er vist nok sandt, og Erfaringen stadfæster det kun alt for klart, at naar et barnligt Folk forlades af sin Aand, da bliver dets Færd barnagtig; men Aandløshed er jammerlig i alle Skikkelser, og naar Verden dømmes af den Barnagtige dog er den mest fortvivlede og hielpeløse, da har Gud ogsaa i dette Stykke gjort Verdens Viisdom til Daarlighed; thi Han, af Hvem al Faderlighed i Himlen og paa Jorden bærer Navn, har i onde og gode Dage behandlet os som Børn og faderlig antaget sig vor Sag, saa Prøvelsen blev efter Evne og Udfaldet meer end taaleligt, Udfaldet glædeligt. Trods al Svaghed og Barnagtighed er saaledes Danmark, der var mellem de første Kongeriger ogsaa blevet mellem de Sidste, og det uagtet vi beboede en aaben Slette, omringede af stridbare Folk, som tit nedsteg fra Bjergene for at overvælde os, og hvad Verden kalder det største Beviis paa vor Barnagtighed: at vi trøstigt lagde vort Liv og Gods, Lykke og Skæbne, i vor *Enevolds-Konges* Haand, det tækkedes den Himmelske Fader saa vel, at Han gav intet Folk en saadan Række af milde og faderlige Konger, og fordi vi ikke stolede paa os selv men følte vor Svaghed og sukkede om Kraft fra det Høie, da hørde Han før vi raabde og svarede før vi kaldte, og udsendte sin Aand til at fornye Jordens Skikkelse hos os. Og trængde vi endnu til yderligere Forsikkring om, at Han vil lade den Aand komme fyrig over vor Konge, som "vender Børnenes Hjerter til Forældrene og Forældrenes til Børnene," da har Han jo ogsaa givet os det Pant i vor *Dronning*, den Moderligste, som vel nogensinde bar Guld-Krone paa Jorden, saa, menneskelig og folkelig talt, maae vi vel kalde Hende "den Fri, som er alles vores Moder, den Ufrugtsommelige med de fleste Børn."

At nu den Danske Folke-Aand, som Barnlighedens Aand, vil lede dem, der troligst følge den, til *Jesus Christus* og indskyde Længsel efter den Himmelske Faders Aand, som udgaaer i Jesu Navn og vidner med vor Aand at vi er "Guds Børn," derom tvivler blandt os vel ingen Christen, men dog maae det være os glædeligt at høre det herlige Vidnesbyrd, Herren giver vor Folkeaaand, naar Han siger: de smaa Børns Engle see altid min Himmelske Faders Ansigt, og atter: uden I blive som Børn, komme I ingenlunde ind i Himmeriges Rige. Ja, heraf følger, at skiøndt vor Aand, saalidt som nogen Engel, kan oplade os faldne Mennesker de evige Boliger eller føre os derind, hvad kun er den Helligaands Gierning, saa er det dog Barnligheds-Aanden og Barne-Engelen, der ene kan og altid vil ledsage os til Dørren og lægge os paa Herrens Arme med Bøn om Hans Velsignelse, den evige Velsignelse i det himmelske Bad, saa jo fastere vi troe paa Jesus Christus og jo barnligere vi stole paa Hans Guddoms-Ord, des inderligere og gladere takke vi Gud for den Aand, Han gav os og vore Fædre, des fyrigere bede vi Ham, at den samme Aand maa kraftig besjæle vor Konge, os og vore Børn fra Slægt til Slægt. Og jo fortroligere vi blive med denne Aand i vort Modersmaal, jævnt og yndigt, som Marken vi beboe, men omfattende, bøieligt og skabt til levende Væxt, som Bølgen, der ombælter os, desmeer vil vi elske vor Aand og des dybere vil vi føle, den sammensmelter med Engelen, som fik det glædeligste af alle Ærender paa Jorden: i himmelsk Glands at melde Hyrderne ved Bethlehem den store Glæde, som var født med Svøbelse-Barnet i Krybben. Ja, det skal klare sig Dag fra Dag, hvorfor *Jule-Engelen* ingensteds paa Jorden udbredte saamegen Glæde som hos vore Fædre, og skal, med Guds Hjelp, ingensteds møde gladere Lovsang end hos vore Børn, fordi den himmelske *Fred* og den salige *Glæde*, han forkynder, netop er hvad det Danske Hjerter inderlig begiærede, og hvad Folkeaaanden fra Arildstid besang, men kunde ei skiænke.

- ¹ Danmarks Engel, som med Barnefinger
Løfted meer end nogen Kæmpe prud,
Slaae kun frit med sine Svanevinger,
Favne i vort Modersmaal sin Brud!
Som et himmelfaldent Dronning-Smykke
Skinner over Skoven Danmarks Lykke.

Himlens Gud høre *Kongens* og *Dronningens* og vore Bønner i vor Herres *Jesu* Navn.

Amen!

Efter Talen.

Mel. Guds Godhed ville vi prise.

- ¹ Guds Godhed vil vi prise,
For dem i Kongestand,
Som milde og retvise
Har thronet i vort Land;
Thi ene Herrens Haand
Saa vidt og dybt kan række,
Som Floder og som Bække

At lede Kongers Aand.

2 68Gud salve selv vor Konning,
Alt efter Godhed sin,
Og saa vor fromme Dronning,
Med Glædens Olje fiin!
Da blive de som Regn
For Græs i slagne Enge,
Som Dugg for Dal og Vænge,
I Daners Himmelegn.

3 Da skal Guds Lampe brænde
For Kongen Nat og Dag;
Da skal til liflig Ende
Udføres al hans Sag;
Da skal ved Kongens Magt
Hoffærdighed nedbøies,
Og Ydmyghed ophøies,
Som Herren haver sagt.

4 Ja, over Kongens Isse
Skal svæve Viisdoms Aand,
Og lægge Kraft tilvisse
I Kongens Mund og Haand;
Da skal fra Kongens Gaard,
Til Fryd og evigt Minde,
I Jesu Navn oprinde
Et lifligt Gylden-Aar!

69

Kronings-Viser

(i et Vennelag.)

Kongens Skaal.

Mel. Vi Sømænd gjør ei mange Ord.

1 **D**et er kun Fjas at være Drot
Hvor alle Mand vil raade;
Det er ei nemt at gjøre Godt,
Naar Vrag man slaaer paa Naade;
Det er en Nød at gjøre Vers,
End sige at regiere,
Hvor Stympere paa Langs og Tvers
Vil Alting kritisere.

2 I Danmark dog det er en Lyst
At rime og at sjunge,
Naar man har ret sin Moder kyst,
Og arvet hendes Tunge,
Og har i Bryst og Bringe Mod
Sin egen Søe at seile,
Trods dem, der ret vil raade Bod
Paa Alting med en Hegle.

3 I Danmark er det og en Fryd
At bære Spir og Krone,

Naar kun man har den Skjoldung-Dyd
At nemme Folkets Tone,
Og elske den af Hjertens-Grund,
Som deiligst paa det Jævne,
Og blæse ad hver Aabenmund,
Som kun til Blæst har Evne.

4 70Derfor vi spaae Kong Christian,
Paa Danmarks Skjoldung-Sæde,
Et Hurra fra det hele Land,
Med Fryd og Hjertens-Glæde;
Han kiender godt det Aandepust,
Og har det prægtig inde,
For hvilket her paa Marken just
Sig lægge alle Vinde.

5 Det er det Danske Tungemaal,
Med Liv og Aand og Ynde,
Paa det vi her med Kongens Skaal
Vil gladelig begynde:
Gid i Hans Øre hver en Dag
Det sødere maa klinge,
Og høiere end Skjoldebrag
Ham Folkets Hylding bringe!

Dronningens Skaal.

Mel. Hr. Tønne han rider udaf Alsø.

1 **D**er sad en Prindsesse i Dannemark,
Med Fruer og Frøkener strage,
Hun talde saamangent et Alvors-Ord
Om Daaden i forrige Dage.
Deilig er Dronning-Stolen.

2 Hun talde saa gierne om Balders Viv,
Og Skjoldunge-Stammen i Leire,
71Hun talde som helst om Kong Valdemar,
Og om Dronning Dagmar hin feire.
Deilig er Dronning-Stolen.

3 Hun talde saa kiærlig om Dannemark,
Med Løver og Hjerter saa blide,
En Taare vel perled i Øienæst
Ved Talen om Dannemarks Kvide.
Deilig er Dronning-Stolen.

4 Prindsessen udspurgde en graanet Skjald
Om Dannemarks kronede Dage;
Hun spurgde med Vid og med yndigt Smiil:
"Naar kommer vel Holger tilbage?"
Deilig er Dronning-Stolen.

5 Men nu er Prindsessen vor Dronning klar,
Hun skinner paa Dannemarks Throne,
Paa Hendes og Valdemars Fødselsdag
Vi hilse vort Haab med sin Krone.
Deilig er Dronning-Stolen.

6 Nu veed vi, om Holger ei kom igaar,
Han kommer, naar Dronningen vinker;

Derpaa da, med Dronningens Kronings-Skaal,
Saa langt vi kan række, vi klinker!
Deilig er Dronning-Stolen!

Holger Danskes Skaal.

Mel. Danmark deiligst Vang og Vænge.

- 1 **H**olger Danske tøved længe;
Hvem tør nu vel spaae
Danmark deiligst Vang og Vænge,
Lukt med Bølgen blaa:
Om i denne Havfru-Sommer,
Naar, hvordan, hvorvidt han kommer,
Hvor han os vil sætte Stævne,
Møde paa det Jævne?
- 2 Dristig, som til Daad en Kæmpe,
Er til Kvad en Skjald,
Lader aldrig Latter dæmpe
Deiligt Tonefald,
Synger frit, at nær for Haanden
Er, hvad liflig ham med Aanden
Alt berører og omvifter,
Saa han Farve skifter.
- 3 Det gjør Holger Danskes Aande,
Her, som hist i Soer,
Raadte Bod paa Skjaldes Vaande
Ogsaa før ifjor,
Og hvor Ungersvende tale
Høit om Dannebød i Dvale,
Dybt i Danske Bølger dukke,
Der gaaer Holgers Vugge.
- 4 Der han voxe skal og trives,
Som en Kæmpesøn,
73 Ungdoms Kraft og Mod oplives,
Til, i Lys og Løn,
Hjertets Mark og Mundens Vove:
Danmarks Guld og grønne Skove,
Som en Holger, dannis, ægte,
Vældig at forfægte.
- 5 Trods hver Trumf i Romer-Rige,
Og i Kjøbenhavn,
"Danske Samfund" tør vi sige,
Er et deiligt Navn,
Navnet, som den Kreds maa bære,
Hvor en Helt til Danmarks Ære,
Som kan Dannekvinder tækkes,
Skal med Held opklækkes.
- 6 Tant det er med Titler tomme,
Uden Grund og Gavn,
Men naar kun ihu vi komme
Levende vort Navn,
Som der klinkes, som der klukkes,
Mellem os skal Holger vugges,
Til han gaaer og til han springer,
Som han fløi paa Vinger.

Derfor det sig vel kan sømme,
7 Paa vort Modersmaal,
Her af Hjertens Grund at tømme
Holger Danskes Skaal;
Lad ham drilles, lad ham vrages!
Gid han voxe kun og dages
74Som en Helt med Haar paa Tænder,
Men med bløde Hænder!

Mel. Der stander et Slot i Østerrig.

- 1 **D**er stander et Slot i Nord-Sælland,
Og Nyt er der paafærde,
Det bygde Danmarks store Mand,
Kong Christian den Fjerde.
  - 2 Det ligger paa en liden Øe,
Som Rose mellem Blommer,
Det staaer som voxet op af Sø,
I Kæmpetidens Sommer.
  - 3 Der er en prægtig Riddersal,
Med Billeder fuldmange,
Med Udsigt skøn til Bjerg og Dal
Og Skov med Fuglesange.
  - 4 Der er en Kirke kostelig,
Som spørger om sin Mage,
Den nævnes vidt paa Jorderig
I disse Sommer-Dage.
  - 5 Der krønes og der salves Han,
Som staaer for Styret Ene,
Men beder, som Kong Christian
Sig Viisdom Gud forlene.
  - 6 75Paa Fredriksborgs det høie Slot,
Med Gyldenspir og Taarne,
De knæle dybt for Ærens Drot,
Som er til Kronen baarne.
  - 7 Det tækkes Gud i Himmerig,
Det er til Danmarks Baade,
Saa Høi og Lav skal fryde sig
Ved Kongen af Guds Naade.
  - 8 Velsignelsen herovenned
Er Lykkens rette Kilde,
Ved den opblomstrer Kiærlighed
Med alle Dyder milde.
  - 9 For Christian den Fjerdes Aand,
Og Sjette Fredriks Hjerte,
Maa briste alle Trællebaand,
Og dulme hver en Smerte.
  - 10 Ved Dane-Folkets Kiærlighed
For Kongen paa det Jævne,
Bli'r Guld Alt hvad Han rører ved,
Han Rigest er at nævne.
  - 11 Hil være da Kong Christian!
Og Dronning Caroline!
De ældes i vort Fædreland
Som Solskins-Dage fine!
- Med himmelblaa Kiærminde-Krands,

- 12 I Livets Aftenrøde,
76Af Sommer-Solens Efterglands
Skal deres Kinder gløde.
- 13 Om Deres Daad paa deiligst Øe
Skal alle Fugle sjunge,
Og Deres Roes skal kun uddøe
Med Dane-Folkets Tunge.
- 14 Og Dane-Folkets Tungemaal,
Det Deilige, det Søde,
Skal tone, til det sidste Baal
Gjør Aftenskyer røde!!
-

Indhold.

	Side
K ong Christian Frederiks Hylding i Danske Samfund	1.
Jule-Aften (i Dronningens Asyl)	15.
Nyaars-Aften (i Danske Samfund)	17.
Nyaars-Dag (i Kirken)	25.
Til Sølv-Brylluppet (i Danske Samfund)	36.
Til Maigildet (i Danske Samfund)	41.
Kronings-Dagen (i Kirken)	52.
Kronings-Viser (i et Vennelag)	69.
